

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 120. ÉVFOLYAMA

1985. Az erdők éve

NOVEMBER • XXXIV. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

T A R T A L O M

<i>Dr. Maróthy László:</i> Ünnepi beszéd	477
Vezetőségválasztó küldött közgyűlés	
<i>Dr. Herpay Imre:</i> Elnöki megnyitó	481
<i>Király Pál:</i> A vezetőség beszámolója	482
<i>Dr. Ébli György:</i> Ellenőrző bizottsági jelentés	490
<i>Dr. Kovács Jenő:</i> Megújulási feladatok és törekvések a Mátrai EFAG-ban.....	495
Felzólalások	501
Az 1985. évi „Bedő Albert”-emlékermesek	507
Az 1985. évi „Kaán Károly”-emlékermesek	509
Az 1985. évi „Carolus Clusius”-emlékermesek	510
<i>Varga Béla:</i> Az 1985. évi vándorgyűlés tanulmányútja	511
Az 1985. évi vándorgyűlés résztvevői	518

Címkép: Az 1985. évi egyesületi közgyűlés elnöksége

A hátlapon: Motorfűrészes-kiállítás a vándorgyűlésen

(Matyikó Tibor felvételei)

СО ДЕРЖАНИЕ

<i>Д-р Л. Мароту:</i> „Приветственная речь	477
Общее собрание Лесного Общества по выбору руководства	481

C O N T E N T S

<i>Dr. Maróthy L.:</i> Festive speech	477
General assembly of the Society of Hungarian Foresters	481

A Z E R D Ő

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa. Szerkeszti: dr. Solymos Rezső. A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth L. tér 11. Levélcím: 1860. Budapest, MEM. EFH. Kiadja a Delta Szaklapkiadó Műszaki Szolgáltató Leányvállalat, 1442 Budapest VII., Garay u. 5. Telefon: 415-583, 215-440. Felelős kiadó: Faklen Pál igazgató. Kapják: Országos Erdészeti Egyesület tagjai; előfizethető még: a Posta Központi Hírlap Iroda (Budapest, József nádor tér 1., 1900) és a lapterjesztéssel foglalkozó egyes postahivatalok útján. Előfizetési díj egy évre 240,- Ft, félévre 120,- Ft, egyes szám ára 20,- Ft. Külföldön terjeszti: a „KULTURA” Könyv és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat (Budapest, Pf.: 149. H-1339). Az évi előfizetés ára: 7 dollár.

Révai Nyomda Egri Gyáregysége, Eger. 85 2440 Igazgató: Horváth Józsefné dr.

Index: 25 508

HU ISSN 0014—0031

A MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE

kitüntetésben részesült egyetemünk

A magyar műszaki felsőoktatás kezdetének negyed évezredes jubileumát ünnepeltük Sopronban, az egyetem idei tanévnyitóján. Az ünnepség rangját mi sem jellemezhetette jobban, mint hogy azon megjelent dr. Maróthy László, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnök-helyettes és az ott megjelentek előtt szót intézett az egész erdész társadalomhoz:

Dr. Maróthy László:
ÜNNEPI BESZÉD

A magyar műszaki felsőoktatás — és ennek keretében az erdészeti tudomány oktatása — kezdetének negyedévezredes jubileuma a magyar kultúrtörténet jubileuma. A kétszázötven év része hazánk és népünk történetének, s fordulatai maradandó stációként az egyetem történetét is jelentik. Az egyetem legújabbkori történetének formálói úgy ülhetik meg az ünnepet, hogy az univerzitas legszebb küldetését teljesíti: a nép tulajdona lett, a nép fiait neveli, s magyar földön olyan társadalom építését szolgálja, amely a világ progressziójának az élvonalában foglal helyet. Ezért az ünnep nemcsak a városé, hanem az országé, nemcsak a szakmáé, hanem népünké is. Ezt tudva tisztelgek a jubileumát ünneplő Erdészeti és Faipari Egyetem előtt és adom át tanárainak, diákjainak, dolgozóinak pártunk Központi Bizottsága és Kormányunk üdvözlétét és ünnepi jókívánságát. Külön is szeretném átadni *Kádár János* elvtárs üdvözlétét és jókívánságait.

Jeles esztendőben ünneplünk. Ez év tavaszán emlékeztünk meg felszabadulásunk 40. évfordulójáról, s tanácskozott pártunk XIII. kongresszusa. Mindez alkalmat adott elért eredményeink számbavételére, az előttünk álló feladatok felmérésére, meghatározására.

Eredményeinkre büszkék vagyunk és megbecsüljük azt, amit sokak munkája révén értünk el. De tudjuk; az élet törvénye szerint fejlődésünkhöz eddigi erő-

feszítéseink nem lehetnek elegendőek; még nagyobb céltudatosságra és hatékonyságra van szükség. Ez vonatkozik az ország dolgaira, és éppúgy az erdészetre, a faiparra, vagy az egyetemre is.

Munkánkat bonyolult és ellentmondásos nemzetközi helyzetben folytatjuk. A fegyverkezési verseny új szakasza veszélyes feszültséget teremtett a világban. Szilárd meggyőződésünk, annak ellenére, hogy egyes imperialista körök az erőfölény megszerzésére törnek, van esély és lehetőség a tárgyalásokra, a veszély elhárítására, a békés egymás mellett élésre, az enyhülési folyamat megvédésére és elmélyítésére. Pártunk és kormányunk nemzetközi tevékenysége azt a célt követi, hogy egyeztetett külpolitikai vonalunkat képviselve és nemzeti érdekeinkből kiindulva a legkedvezőbb feltételeket biztosítsa népünk szocialista építőmunkájához.

A világgazdaság helyzete és tendenciái nem könnyítik itthoni munkánkat. Ennek ellenére az elmúlt években sikerült elérni a magunk elé tűzött legfőbb gazdaságpolitikai célokat. S ha körülnézünk Európában és a világban, bátran mondhatjuk: ez nem kevés.

De tovább akarunk lépni. E továbblépés irányát pártunk XIII. kongresszusa határozta meg, s a választásokon egy ország mondott igent rá. Most folyik a tervezőmunka, a VII. ötéves terv kimunkálása. Ennek során a gazdaság fejlődését a hatékonyság javítására alapozva kívánjuk élnétkíteni, az intenzív jegyek kibontakoztatásával a gazdaság egész teljesítőképességét akarjuk erősíteni. Ezek komoly feladatok, nem oldhatók meg egy nekirugaszkodással. Most erőt gyűjtünk, hogy biztosan lépjünk előre. Tudjuk, hogy nem vagyunk egyedül, számíthatunk összefogásunkra és együttműködésünkre a Szovjetunióval, a testvéri szocialista országokkal. Hiszem, s mondom: *boldogulni fogunk!*

Dolgozó népünk eredményeiben a mező- és erdőgazdaságnak megbecsült helye van az ország és világ előtt; ezt munkájával alapozta meg. Már maguk a számadatok is tekintélyt parancsolnak: 1950 óta hazánkban az erdőterület másfélszeresére, az élőfakészlet több mint kétszeresére nőtt. A fafeldolgozás közel ötszörösére növekedett. A fa- és fatermék felhasználás megkétszereződött, míg az import lényegesen nem emelkedett. Kevés olyan ország van a világban, amely hasonló termőhelyi potenciál és erdőszerkezet, valamint 18⁰/₀-os erdőszültséggel mellett tartósan képes lett volna produkálni az imént említett eredményeket. Ennek közvetlen és közvetett feltételei itt Sopronban, az Erdészeti és Faipari Egyetemen is formálódtak.

Az egyetem fennállása óta 15 445 erdőmérnököt, 1415 okleveles faipari mérnököt és üzemmérnököt, valamint 915 földmérő-, földrendező mérnököt és üzemmérnököt adott hazánk mérnöktársadalmának. Mint az ország egyedüli erdészeti felsőoktatási intézménye számos nagyszerű professzornak, tudósnek adott otthont. Az egyetem a képzés magas színvonalát szolgálva sokat tett az erdészeti ismeretek összegyűjtéséért, azért, hogy a megszülető tudományos eredmények jól érvényesüljenek a gyakorlati erdőgazdálkodásban. A képzés és kutatás mindig alkalmazkodott az adott időszak gazdasági környezetéhez, a megoldandó feladatokhoz. Gondoljunk csak vissza az erdőtörvény megalkotására, az Alföld fásítására, az elmúlt időszak erdőtelepítéseire. Vagy tekintsünk a ma kutatási irányaira: a komplex ökológiai elemzésekre; a fakitermelési rendszerek vizsgálatára; a fa, mint alapanyag és energiahordozó megnövekedett lehetőségeire; az erdőhasznosítás átfogó gazdasági elemzésére; a számítástechnika és elektronika beépülésére az erdőgazdaságba.

A társadalom igényei az erdő, az erdészet iránt ma nagyobbak, mint valaha. Az elmúlt évek tendenciáiból kiemelhető az erdőgazdálkodás integrálódása más szervezeti struktúrákkal, a faiparral, az élelmiszer-vertikummal; valamint az erdő és településintegráció, az erdők meghatározóvá váló környezetvédelmi és közjóléti szerepe.

Az erdők „láthatatlan” haszna egyre jobban bevonul a társadalom érdeklődési körébe és értékítéletébe. A közvélemény aggodalommal figyeli, hogy az erdőt alkotó élőlények közötti életközösségi egyensúly a Föld majd minden részén labilissá vált. A légköri szennyeződés által kiváltott hatások már a mi erdeinket is károsítják.

Sokat kell még tennünk — s ebben nem kis szerep vár az egyetemre is — azért, hogy a környezetkultúra általános és konkrét fejlesztésével megvédjük az erdőt és az embert.

E stratégiai célok mellett itt állnak a mindennapok feladatai is; a népgazdaság igényeinek kielégítése, a fagazdasági célprogramok valóra váltása. Az erdőről nem mondhatjuk azt, hogy rugalmas, hajlékony. Ez a feladat tehát a gazdálkodóra és a felhasználóra vár. A makroökonómia szintjén is előfordul, hogy a jelenérték elhomályosítja szemünkben valaminek a jövőértékét. Különösen óvakodni kell ettől az erdőgazdaságban. Itt a vállalatoknak a természet által korlátozott versenyférában is kell vállalkozniuk. Az irányításnak pedig olyan közgazdasági eszközzrendszer kialakítása felé kell törekednie, mely elősegíti az erdővel kapcsolatos napi és távlati igények közti ellentmondások feloldását. Sok jó példa mutatja: van erre is megoldás.

A tudomány és a műszaki fejlesztés eredményei egyre közvetlenebbül és egyre átfogóbban befolyásolják a társadalom fejlődését. A természetre és a társadalomra vonatkozó új felismerések gyors birtokbavétele és alkalmazása anyagi-szellemi gyarapodásunknak, a világ fejlődésével való lépéstartásnak feltételévé vált. S mi nem akarunk lemaradni a népek nagy versenyében; tartozunk a kihívás vállalásával dolgozó magyar népünknek, a haladás útját választó emberiségnek.

Konkrét erőfeszítéseink arra irányulnak, hogy erősödjék a kutatás-fejlesztés társadalmi szerepe, javuljon-gyorsuljon a tudomány eredményeinek gyakorlati hasznosítása. Fontosnak tartjuk, hogy az e célt szolgáló erőforrásokat a termelési szerkezet korszerűsítését, az új technológiák alkalmazását előremozdító feladatok megoldására összpontosítsuk. Ezek közül is kiemelendők az elektronizálással, a biotechnológiával, a gazdaságos anyag- és energiafelhasználással kapcsolatos kutatási feladatok. Mindez ezernyi szállal kapcsolódik az erdészet mai helyzetéhez, munkájához, problémáihoz is.

A megoldásban kiemelt szerep vár az Erdészeti és Faipari Egyetemre, mint képzési és kutatási bázisra. A tanszékeken folyó színvonalas kutatómunka a magas szintű szakemberképzésnek és a tudományos fejlődésnek egyaránt nélkülözhetetlen feltétele. Ezért — a mai körülmények között is, a lehetőségeink által adott mértékben — folytatni kell a tanszéki kutatóbázis fejlesztését. Ennek során növekvő támogatásra ott számíthatnak, ahol eredményekkel bizonyítják alkalmasságukat magas színvonalú kutatómunka végzésére.

Vonzóbbá kell tenni a tanszéki munkát a legjobb szellemi erők — köztük a gyakorlatban dolgozók — számára. Le kell küzdeni a helyenként tapasztalható elzárkózást külső szakemberek bevonásától. Tovább erősíthető a termelő vállalatokkal kialakult együttműködés eddigi gyakorlata — nemcsak a képzésben, hanem a kutatásban is.

S az anyagi háttér mellett nem kevésbé fontos az alkotó légkör megteremtése. Az, hogy tanár és diák, a kutató és termelő szakember egyaránt létszükségletének tekintse, hogy többet, jobbat érjen el.

A jó légkör sokban táplálkozik az erdészeti oktatás gazdag, haladó hagyományából. E hagyományok képesek voltak megújulásra, s részei a mai, szocialista tartalommal telítődött tanár-diák viszonyoknak. A professzor s a hallgató szoros kapcsolata nemcsak szakmai tudást ad, hanem azt, ami nélkülözhetetlen ahhoz, hogy munkánkat örömmel végezzük: hivatástudatot.

Az ország épít az egyetem oktatóinak, kutatóinak, hallgatóinak, az itt végzett szakembereknek a tudására és felelősségérzetére az erdészet és faipar előtt álló célok meghatározásában; tehetségére, szorgalmára és elkötelezettségére a nem könnyű feladatok sikeres végrehajtásában.

Megbízatásomnak eleget téve bejelentem, hogy a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Erdészeti és Faipari Egyetemnek a mérnökképzésben, a tudományos kutatásban, valamint a kutatási eredmények hasznosításában kifejtett sokoldalú tevékenysége elismeréseként a magyar műszaki felsőoktatás megindításának 250. évfordulója alkalmából

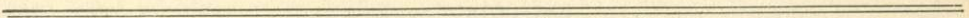
a Munka Vörös Zászló Érdemrendje

kitüntetését adományozta.

Kívánok Önöknek további kiemelkedő sikereket a munkában és a tanulásban; s mindenekelőtt — a következő 250 évre is — Jó szerencsét!

*

A magas kitüntetést örömmel és meglelégedéssel fogadja az egész magyar erdész-társadalom!

„Zöldrészvény”-eket bocsát ki a japán állami erdőgazdaság. Nem mi vagyunk az egyedüliek, akiknél a faárak nem fedezik az erdőgazdasági kiadásokat. Japán most az ingyenes közjóléti szolgáltatásokra hivatkozva társtulajdonosi lehetőséget kínál fel a lakosságnak.

20-30 éves, elegyetlen *Chryptomeria*- és *Chamecyparis*-állományok negyed hektárjaira magyar pénzben kereken százezer forintnak megfelelő részvényeket bocsát ki. Így a részvényes társul az államerdészethez, ez tovább gondolza és 40-60 éves korban kitermeli, vagy lábön eladja a faállományt. A bevétel fele a részvényt illeti. Az erdészet egységenként 100 m³-nyi használatot helyez kilátásba, ami ott egy kétemeletes ház építéséhez elegendő (fakeret, papírfalakkal). Az anyagiakon túl számítanak a japán nép mélységes természetszeretetére, az utódokról való gondoskodás készségére.

Valami hasonlót javasoltam magam annakidején (1959. ERDŐGAZDASÁG) a nyártelepítésre. Nem lenne érdemes újra elővenni?

(AFZ 1985. 20. Ref.: Jérôme R.)

VEZETŐSÉGVÁLASZTÓ KÜLDÖTT KÖZGYŰLÉS

EGER, 1985. AUGUSZTUS 9.

Az ötéves népgazdasági tervciklushoz igazított első vezetőségválasztó közgyűlését az egyesület az OEE egri helyi csoportja és a Mátrai EFAG rendezésében tartotta meg. A 267 küldött és csaknem kétszer annyi érdeklődő vendég előtt az elnöki emelvényen az egyesületi elnökség mellett helyet foglalt többek között *Tömpe Iván* az MSZMP KB tagja, *dr. Ábrahám Kálmán* államtitkár, az OKTH elnöke, *dr. Királyi Ernő* a MÉM—EFH vezetője, *dr. Antal András* a TIT országos titkára, *Magyarszéki Béla* a TESZ országos intéző bizottságának vezetője, a megyei és városi párt- és tanácsi szervek vezetői, társ-egyesületeink küldöttei, *dr. Jékly László*, az MTESZ főtitkárhelyettese.

Harsonaszó csitította le a zsbongó gyülekezetet, majd *dr. Herpay Imre* elnök röviden a következőkkel nyitotta meg a vezetőségválasztó közgyűlést:

- Ez évi vándorgyűlésünk több szempontból is nevezetes időpontra esik: 1985-öt a FAO az Erdők Événé nyilvánította; ebben az évben volt a IX. Erdészeti Világkongresszus; a VII. ötéves terv készítése döntő szakaszába érkezett; végül, de nem utolsósorban új vezetőséget választ az egyesület.
- 1985-nek Erdők Événé nyilvánítása az erdők gazdasági jelentőségére, nélkülözhetetlen, semmi mással nem pótolható szerepére kívánta felhívni a figyelmet. A trópusi erdők kiirtásával a Föld oxigénellátása kerül veszélybe, az európai erdők pusztulása pedig már közvetlen közelünkbe ért. Ezeknek, az egész emberiséget veszélyeztető folyamatoknak a megállítása és visszaszorítása is az egész emberiség közös ügye és csak nemzetközi összefogással valósítható meg.
- A IX. Erdészeti Világkongresszus az erdőgazdálkodás problémáinak megoldását, fejlesztésének útjait a társadalom egységén belül kereste. Ezt hangsúlyozta jelszava: „Erdészeti erőforrások a társadalom integrált fejlesztésében”. Munkájának eredményét a mexikói Kiáltvány és a Következtetések c. dokumentumok tartalmazzák. Ezeknek kiértékelését mielőbb el kell végeznünk. Úgy gondolom, sokoldalúan hasznos volna, ha kötetlen kerekasztal-megbeszélésre hívnánk meg a közép-európai erdészeti egyesületek képviselőit, azokat, akikkel már régóta jó és hasznos kapcsolatban vagyunk. Nemcsak a megbeszélés összehívásával, hanem mondanivalónkkal is kezdeményező szerepet vállalhatnánk.
- Gondjaink valószínűleg mind felmerültek, vagy fel fognak merülni a VII. ötéves terv készítése során. Erdőgazdálkodásunk megoldandó kérdéseit jól feltárta és összefoglalta az MTA—MÉM Erdészeti Bizottság által rendezett tavaszi tudományos ülésszak. Számos intő jel olyan intézkedéseket sürget, amelyek nem fogják növelni az erdőgazdálkodás nyereségességét. A felelősségtudat azonban arra kötelez bennünket, hogy a társadalom ránk bízott vagyonát ne herdáljuk el, biztosítsuk az erdőgazdálkodás tartamosságát, sőt a bővített újratermelést, egyidejűleg keressük a kieső nyereség ellentételezésének módját.
- Az egyesület munkájának eredményességét a vezető funkcionáriusok, az elnökség és a választmány elősegítheti, de végső soron a helyi csoportok titkárain múlik. Az újraválasztás során titkáraink fele kicserélődött, átlagkoruk 40 év körül van. Ahogy hallgattam megnyilatkozásait az első titkári értekezleten úgy éreztem, hogy akarják is, és képesek is lesznek az

Az elnöki megnyitó

egyesületet megújítani. Remélem, hogy az Erdők Évének vándorgyűlése olyan korszak kezdete lesz, amelyben régi és jó hagyományaink, sikeres módszereink megőrzése mellett, egyesületi életünk megújításával eredményesen járulhatunk hozzá erdőgazdálkodásunk gondjainak megoldásához.

Ezt követően felkérte *Király Pál* főtitkárt, hogy a vezetőség beszámolóját, *dr. Ébli Györgyöt*, az ellenőrző bizottság elnökét pedig, hogy jelentését terjessze a közgyűlés elé.

A VEZETŐSÉG BESZÁMOLÓJA AZ EGYESÜLET HELYZETÉRŐL ÉS A LEGUTÓBBI VEZETŐSÉGVÁLASZTÓ KÖZGYŰLÉS ÓTA VÉGZETT MUNKÁRÓL

Egyesületünk életében az elmúlt évek folyamán is úgy tükröződtek az egész szakma, a magyar erdőszet életének fejleményei, mint az alapításunk óta eltelt (egy év híján) 120 esztendő alatt mindenkor.

A legutóbbi vezetőségválasztó közgyűlés éve — 1979 — a reménység éve volt a szakmában. Erre a reménységre, úgy tűnt, minden okunk megvolt akkoriban. Kezünkben volt már az 5029/1978. számú GPB—ÁTB együttes határozat az erdőgazdálkodás fejlesztéséről és a hazai fanyersanyag komplex hasznosításáról, amit a Kormány is megerősített, s így mintegy az erdőszet fejlesztésére irányuló kormányprogramnak tekinthettük. Ennek alapján 1979-ben megkezdte működését a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatala (aminek kezdeményezésében egyesületünknek alapvető szerepe volt), és ez a körülmény

hamarosan felszámolta az ágazati vezetésnek azt a válságát, amely a korábbi években jobban belemélyedett a szakmába, mintsem gondoltuk. A fagazdasági vállalatok jó gazdasági légkörben eredményesen tevékenykedtek, a piaci kereslet élénk volt, az elismerésre méltó nyereség produkálása csupán egy-két vállalatunk számára jelentett problémát. Még a dzsakartai VIII. Erdészeti Világkongresszus deklarációja is megállapította az akkori helyzetről, hogy „ha a jelenlegi trendek folytatódnak és a lehetséges kereslet ténylegesen jelentkezik, egyre növekvő hiánnyal kell majd számolni a világ ipari- és egyéb faszükségleteinek kielégítésében...”.

Munkakezdésünk irányelvei

Ebben a reményteljes hangulatban ült össze az október 13-án Budapesten megválasztott új elnökség, hogy meghatározza programját, munkájának irányelveit a következő évekre. Úgy tűnt akkoriban, hogy a felső szintű párt- és állami határozatok, valamint a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalának működése mentesíti az egyesületet az erdészeti politikai témákkal való foglalatosság alól, amire a megelőző években meglehetősen sok energiát fordítottunk. Ezért úgy gondoltuk: elegendő lesz részünkről, ha koncepciókon való elmélkedés helyett a fejlesztési határozat végrehajtására, valamint saját soraink rendezésére, belső kapcsolataink és egyesületi módszereink fejlesztésére fordítjuk inkább a figyelmet.

Ebben a felfogásban fogalmazta meg az új elnökség munkájának irányelveit (amely meg is jelent AZ ERDŐ 1980. márciusi számában), s ezekben az üzemi, helyi csoportok munkájának erősítését, a társadalmi munka vonzóbbá tételét, a központi szakosztályokkal és szakbizottságokkal a kapcsolat szorosabbra fűzését, vagyis összességében az egyesület belső egységének szilárdítását állította a munka előterébe. Ez a törekvésünk összhangban állt egyébként az MTESZ munkájának továbbfejlesztéséről hozott párthatározattal is. Ebben a szemléletben fokozott szerep jutott az országos választmánynak, mint képviseleti szervnek is. Elnökségi munkabizottságok dolgozták ki a különböző belső témák vizsgálati, fejlesztési szempontjait és késedelem nélkül megindult a munka. Sorra-rendre folytattunk megbeszéléseket különböző helyi csoportjainkkal, szakosztályainkkal és szakbizottságainkkal a belső tapasztalatok feltárására, a jó ötletek és munkamódszerek elterjesztése érdekében. Ezeknek az időknél viszonylag gondtalan hangulatát szinte szimbolizálta a parádés külsőségek között lebonyolított gödöllői vándorgyűlésünk. A Csuzi-réti vidám ökörsütés közben egyikünk sem gondolta volna, hogy egy év múlva, 1981–82-ben a magyar gazdaság felszabadulás utáni évtizedeinek talán legsúlyosabb korszaka szakad ránk. Ez volt az a korszak, amikor (ahogyan akkoriban mondták) „kézi vezérléssel” irányították a magyar gazdaságot, drákói szigorral fogták vissza az importot és minden lehetséges eszközzel szorgalmazták a dollárelszámolású exportot a népgazdasági egyensúly biztosítása, nemzetközi fizetőképességünk megőrzése, gazdasági talpon maradásunk érdekében.

A gazdasági recesszió és innovációs programunk

Ebben a légkörben kellett (az MTESZ 1981. október 3-án lebonyolított XIII. vezetőségválasztó közgyűlése határozatának szellemében) meghatározunk egyesületünk középtávú cselekvési programját a következő évekre. Akkor azt találta elnökségünk és választmányunk célszerűnek, ha a cselekvési program központi gondolatává szakágazatunk műszaki-gazdasági innovációjának tár-

sadalmi úton történő előmozdítását állítjuk. Abból indultunk ki, hogy mivel a szakma műszaki fejlődéséhez nélkülözhetetlen nyugati technika és technológia importja nagyon erősen és szemmel láthatóan hosszabb időre lefékeződött, ha fejlesztésünket legalább is szinten akarjuk tartani, akkor nem marad más hátra, mint fokozottabban támaszkodni a meglévő hazai „szürke állományra”, vagyis a nemzetközi átlagnál nagyobb arányban rendelkezésre álló mérnökeink, technikusaink újító- és feltalálókészségére, szervező képességére. Természetesen arra nem számíhattunk, hogy programunk keretében valamennyi mérnökünk és technikusunk egy emberként siet az újító- és feltaláló mozgalom zászlaja alá és új műszaki konstrukciók sokaságával lepi meg a szakmai közvéleményt. Ezt naivitás lett volna célul kitűzni, hiszen a műszaki konstrukciós képesség minden szakmában és nemzetközi átlagban is a mérnököknek csak egy bizonyos kisebb hányadára terjed ki. Célunk csupán az volt, hogy az MSZMP KB 1978. októberi, hosszú távra szóló határozatának figyelembevételével felhívjuk szaktársaink, a fagazdasági műszaki értelmiség figyelmét gazdálkodásunk megújításának szükségességére és hozzájáruljunk egy olyan közszellem, olyan gondolkodásmód kialakításához, amely kedvez a kezdeményező, újító, kockázat vállaló, kreatív típusú emberek előtérbe kerülésének, érvényesülésének.

Ma már megállapíthatjuk, hogy programunk nyomán meg is indult bizonyos szellemi erjedés szakköreinkben az innováció témakörében. Ezt szolgálta többek között a II. Országos Erdészeti Gépesítési Konferencia is, amelyet (az első után kerekén tíz évvel) 1982. szeptemberében rendezett meg egyesületünk Budapesten. A fogalom elméleti boncolgatásán túlmenően az eszmefuttatások főként arra irányultak, hogy milyen lehetőségei vannak az innovációnak az erőforrások olyan korlátozott volta mellett, mint amilyen korlátokat a gazdasági recesszió állít a műszaki haladás útjába. Az általános népgazdasági válsághelyzet ugyanis szakmánkba, a magyar erdőgazdaságba is alaposan belemélyedt az 1982–83-as években. Annak ellenére ugyanis, hogy az erdőgazdaságok és szövetkezetek, s szakkivállalataink, amint mondani szokás „gyorsan vették a lapot”, vagyis termékszerkezetükkel viszonylag gyorsan és jól alkalmazkodtak a megváltozott piaci igényekhez és az exportot is soha nem gondolt méretűre fokozták, jövedelmezőségük mégis rohamosan csökkenni kezdett és ez a tendencia érvényesült egészen napjainkig. A műszaki fejlesztésre fordítható alap ezzel párhuzamosan (s még a kényszerű központi elvonások által is súlyosbítva) szintén alaposan lecsökkent, igen nehéz helyzetbe hozva ezáltal valamennyi termelő ágazatunk dolgozóit.

Az erdőgazdálkodás és a gazdasági szabályozók konfliktusa

Amint az a történelem során általában mindig történni szokott, a gazdasági válság gyorsított ütemben hozta felszínre a gazdálkodásunkban rejlő ellentmondásokat és a társadalmi problémákat is. Gazdasági problémáink kezdetben csak mint a hosszú távú erdőgazdasági érdekeket megtestesítő erdőművelés nehézségei jelentek meg a felszínen. Erdőművelőink mind gyakrabban adtak hangot annak a véleményüknek, hogy az éves, sőt hovatovább már szinte a napi nyereségben érdekelt gazdálkodási rendszerben a közvetlen nyereséget alig produkáló erdőművelés egyre inkább háttérbe szorul, mind több kompromisszum történik a napi gyakorlatban a hosszú távú érdekek rovására. Sőt elhangzottak olyan vélemények is, hogy a szakágazat termelési súlyának csökkenésével párhuzamosan csökken az ott dolgozók erkölcsi és anyagi megbecsültsége is.

Egyesületünknek az erdőművelés problematikájával kapcsolatos véleménye jelentkezett már a gödöllői vándorgyűlés elnöki megnyitójában is, de még inkább az 1981. évi győri vándorgyűlésünkön, amelynek szakmai részét „A fagazdaság alapja az erdőművelés!” jelszó jegyében teljes egészében ennek a témának szenteltük, pódiumvita formájában. Az évek múltával és a gazdasági nehézségek fokozódása nyomán azonban megmutatkozott, hogy valószínűleg jóval többről van itt szó, mint az erdőművelés válságáról. Az ezzel kapcsolatos vitát az ún. „Szilágyi ügy” lobbantotta fel ismét, amely 1984-ben robbant be a szakmai közéletbe.

Mint ismeretes, arról van szó, hogy a „Magyar Nemzet” 1984. augusztus 28-i számában „Vádolt: a tarvágás” címmel egy cikk jelent meg dr. Szilágyi László erdőmérnök, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa tollából. A cikk ki-méretlenül éles kritikai hangnemben verte el a port az 1950 utáni ágazati irányításon, az erdőgazdasági gyakorlaton, egyetemi oktatásunkon és a tudományos kutatáson. Összességében azt állította, hogy primitív termelési gyakorlatunk tönkre teszi, kirabolja a magyar erdőket, óriási, több tízmilliárd forinttal kifejezhető kárt okoz a népgazdaságnak és hamarosan olyan válságba sodorja a magyar erdőgazdaságot, amelyből az talán csak évtizedek múlva tud kikerülni.

A cikk nagy és szélsőséges hangokkal járó vitát váltott ki szakmai közvéleményünkben, ezzel is jelezve, hogy sokan látják közülünk problematikusnak erdőgazdálkodásunk kialakult helyzetét és jövőjét. A cikkel kapcsolatban egyesületünk elnöksége kötetlen vitát rendezett Budapesten a cikkíró bevonásával, amelynek nyomán állásfoglalást tettünk közzé szaklapunkban az egyes állításokkal kapcsolatban. A probléma gyökere azonban ismét megjelent azon a tudományos ülészen, amelyet ennek az évnek a tavaszán rendezett Budapesten az MTA Agrártudományok Osztálya és az MTA—MÉM Erdészeti Bizottsága az erdészet fejlesztése témakörében. Ezen már lényegesen körültekintőbb megfogalmazásban, de határozottan kifejezésre jutott, hogy az erősen nyereségorientált gazdálkodási szemlélet és szabályozás hátrányosan hat a tőke lassú forgási sebességével dolgozó, számos hosszú távú társadalmi érdeket és immateriális hasznot reprezentáló erdőgazdálkodásra. Ezért — mondják — „új” erdészeti politikára van szükség, amelyben a jelenleginél nagyobb hangsúlyt kap az erdőnek, mint a társadalom szempontjából nélkülözhetetlen környezeti, ökológiai rendszernek a minősége és a közvetlen anyagi haszon mellett megfelelő értéket kapnak az erdő közvetett, immateriális szolgáltatásai is.

Az ökológiának a társadalompolitikában való hangsúlynerése, beépülése hazánkban nem új jelenség. Ezért is szentelhetjük 1984. évi kecskeméti vándorgyűlésünket a fél évszázaddal korábban alkotott alföldfásítási törvényről való megemlékezésnek, valamint ez év áprilisi kibővített választmányi ülésünket az erdőről és a természetvédelemről szóló 1935. évi IV. törvénycikkről, második modern erdőtörvényünkről szóló történelmi megemlékezésnek.

A recessió társadalmi problémái

Amint említettem, a gazdasági recessió társadalmi feszültségeket is a felszínre hozott. Így jelentkezett az 1980-as évek első felében az ún. értelmiségi kérdés. Amint arról említés történt az innováció kapcsán, a recessió közepette nyilvánvalóvá vált, hogy a kilábalás, gazdasági-társadalmi továbbhaladásunk, az új, intenzív növekedési pályára történő áttérés nem valósítható meg a műszaki-gazdasági-tudományos értelmiség fokozott részvétele, belső

szellemi erőforrásaink aktivizálása nélkül. Nélkülözhetetlenné teszi ezt a termékszerkezet átalakítása, a szellemi munkát nagyobb arányban megtestesítő termékek gyártása, az anyag- és energiatakarékos technológiák elterjesztése, a termelés magasabb szintű szervezethez és elektronizálása, vagyis nemzetközi versenyképességünk megőrzése és fokozása. Ezzel a fokozódó igényekkel szemben azonban számos értelmiségi réteg munkájának társadalmi ellenértéke elmaradt a réteg önértékelése szerinti színvonalától is és a nemzetközi összehasonlításban megállapított színvonalától is. Innovációs programunk hirdetése során nemegyszer kaptuk válaszul szaktársainktól, hogy jó lenne, ha észrevennénk: nem a szakszerűbb, szervezettebb, színvonalasabb, minőségibb termelő munkának van ma becsülete társadalmunkban, hanem például annak a primőr zöldségnek vagy hizott sertésnek, amit a mérnök, a technikus háztáji gazdaságában a hivatalos munkaidőn túl állít elő, s más értékeknek.

Tekintettel ezekre az aggasztó igazságokra, örömmel üdvözlöttük azt a kezdeményezést, amely az MTESZ-en keresztül 1983-ban jutott el egyesületünkhöz is és amely arra irányult, hogy (csatlakozva a tárca területén dolgozó többi társadalmi egyesülethez) az erdőmérnökök, erdőszaktikusok, erdészek szociális helyzetének, gondjainak feltárásával járjunk hozzá az egész magyar műszaki-gazdasági értelmiség helyzetének feltárásához. Ez részünkről egy 34 oldalas tanulmány formájában meg is történt. Örömmel jelenthetem, hogy módunkban volt megismerni azt az összefoglaló dolgot, amelyet az MTESZ ezeknek a résztanulmányoknak alapján elkészítve eljuttatott a legfelsőbb pártszervek konzultatív testületéhez. Megítélésem szerint a dokumentum hatása már a XIII. pártkongresszus határozataiban is tükröződött.

Kapcsolataink az MTESZ-szel és más társadalmi szervezetekkel

Az MTESZ eme rendkívül jelentős akciójának apraján szeretnék röviden kitérni a szövetség és egyesületünk kapcsolatára. Az MTESZ megalapítása, 1948 óta jelentős színtöltője a magyar közéletnek és kétségtelenül így volt ez a tiszteletre méltó *dr. Ajtay Miklós* elnökletének idején is. Az MTESZ és tag-egyesületei munkájának továbbfejlesztéséről hozott 1978-as párthatározat, de főként az elnök, a főtítkárs és főtítkárhelyettesek személyében 1980-ban végbe ment változások azonban jelentős változásokat hoztak az MTESZ életében. A szövetség munkája szervezettebbé, ütemesebbé, célratörőbbé és politikusabbá vált, közéleti súlya megnőtt. A XIII. közgyűlés határozatai és cselekvési programja mellett jelzik ezt olyan tények is, mint a társadalmi szervé nyilvánítása 1983 végén, vagy pl. az a látogatás, amelyet pártunk főtítkárára, *Kádár János* elvtárs tett a múlt évben a szövetségben, *Havasi Ferenc* elvtárs kíséretében. A szövetség kapcsolatrendszere mind a bel-, mind külföldön kibővült és hatékonyabbá vált. Ilyen körülmények között érdemes a szövetség munkájában fokozottan részt venni s egyrészt (miként ez meg is történt) minél több társadalmi erőforrást bekapcsolni rajta keresztül szakmánk fejlesztésébe, másrészt közreadni mindazt, amivel az erdőszaktikus értelmiség hozzá tud járulni az ország általános műszaki kultúrájához. Nagy visszhangot és eredményes szereplést váltottak ki szakköreinkben is az MTESZ anyag- és energiatakarékos pályázata, az elektronika elterjesztésének társadalmi programja és a már említett értelmiségi érdekvédelmi feladatok felvállalása. A szövetség jövő évi, XIV. közgyűlésére való felkészülés jegyében a magunk részéről azt is javasoltuk az MTESZ vezetőinek, hogy munkájuk ki részletesen és fogalmazzák meg pontosan, hogy mit tartalmaz ez a funkció,

mert ez a műszaki szakemberek körében felfokozta az érdeklődést a szövetség és tagegyesületei iránt. (Még az a kérdés is felmerült a tagság körében, hogy „ki ellen kell védekeznünk?”)

Az érdekvédelem említése elvezet bennünket egy másik nagy szervezettel: az ágazati szakszervezettel, a Mezőgazdasági, Erdészeti, és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetével (MEDOSZ) fennálló kapcsolatunk értékeléséhez is. Amikor tíz évvel ezelőtt az értelmiség körében folytatott szakszervezeti munkáról szóló elnökségi állásfoglalást készítettük elő, érdemi munkakapcsolat alakult ki szervezeteink között, amit azután 1980-ban együttműködési megállapodásban rögzítettünk. Ennek alapján már 1982-ben (nyíregyházi kihelyezett elnökségi ülésünkön) konkrét eredményekről tudtunk beszámolni az együttműködés köréből. Ezt követően azonban együttműködésünk meglehetősen visszaesett és gyakorlatilag inkább csak az erdészeti dolgozók szakosztályában való szereplésünkre korlátozódott. Pedig a vállalatirányítás új rendszerére történő átterés, a vállalati tanácsok működése, valamint az említett érdekvédelmi munka nemcsak kívánatos, de szükségessé is teszi kapcsolataink újraértékelését, esetleg új alapokra helyezését. A szakszervezet is keresi a megváltozott gazdasági-társadalmi helyzetnek megfelelő szerepkörét és törekszik munkamódszereinek megújítására. Közös érdekünknek véljük, hogy a vállalatok társadalmi szerveinek rendszerében megtaláljuk az együttműködés közös témáit.

Hasonlókat mondhatunk a közélet egy másik jelentős szellemi tényezőjéről, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulatról is. 1981-ben történt egy közéleti kísérlet az együttműködés kialakítására, de a központi szándékot nem követte helyi csoportjaink pozitív reagálása. Pedig éppen a beszámolási időszak éve bizonyították ékesen, hogy a műszaki kultúra sem virágozhat erős általános kulturális alapok nélkül. Nem véletlenül bővítette elnökségünk oktatási bizottságunkat 1980-ban oktatási és közművelődési bizottsággá, amely azután átfogó jelentést is készített szakmánk általános közművelődési helyzetéről. (A felmérést eljuttattuk a MÉM—EFH vezetőjéhez, a szükségesnek tartott intézkedések megtétele céljából.) A TIT ennek az évnek májusában igen nagy hatású országos tanácskozást rendezett Budapesten „Értelmiség és tudományterjesztés” címmel. A tanácskozás, amely az egész magyar közéletnek rangos és érdekesítő eseményévé vált, bebizonyította, hogy a TIT az értelmiségfejlesztés olyan színvonalas és sajátos alkotóműhelye, s integrátora, amelyet az MTESZ és tagegyesületei nem hagyhatnak figyelmen kívül munkájuk során. Az együttműködés formájára a TIT részéről az ajánlat időközben megtörtént irányunkban, új vezetőségünk egyik fontos feladatának véljük ennek realizálását. Tagságunk bizonyára megleléssel nyugtázná ezt, hiszen tudjuk, hogy közülünk számosan tevékenykednek a TIT-ben is.

Napjaink fejleményei, perspektíváink

Nagyjából ilyen fejlemények után jutottunk el az 1985-ös évig, egy jeles, mozgalmasnak bizonyuló évig. Hazánk felszabadulásának 40. évfordulója, az MSZMP XIII. Kongresszusa, téli tűzifacsata, a VI. ötéves tervidőszak utolsó és a VII. ötéves terv előkészítő éve, az Ifjúság Nemzetközi Éve, a IX. Erdészeti Világkongresszus és nem utolsósorban az „Erdők Éve” — címszavakban így lehet összefoglalni eddigi eseményeit. Mindez sokkal inkább előre mutató mint regisztráló jellegű. Előre mutató volt helyi csoportjaink titkárainak júniusi nyíregyházi tanácskozása is, amelyen egyesületi életünk operatív parancsnoki kara a kollektív bölcsesség elve alapján főként azt vizsgálta: ho-

gyan, milyen módszerekkel találta meg évszázados egyesületünk helyét a mai, gyorsan változó világban? Hogyan őrizzuk meg, sőt növeljük súlyát, tekintélyét a szakmai közéletben? Hogyan teremtsük meg a tagság és az aktivisták érdekeltségét az egyesületi munkában való részvételhez a szűkülő lehetőségek közepette? Hogyan biztosítsuk intézményes részvételünket a fontos döntések meghozatalában, ágazati és vállalati szinten?

Még a „költői” kérdést is feltettük önmagunknak: szükség van-e még egyáltalán a mai világban az olyan társadalmi formációra, mint az egyesület? S kinek van rá szüksége: a társadalomnak, a szakmának, a vállalatnak (szövetkezetnek, intézménynek) vagy az egyes embereknek? S ha szükségük van rá: miért? Mit várnak ma tőle? Hajlandók-e áldozatot (pénzt, időt) is hozni fenntartásáért?

Mint mondtam, a kérdés eleve „költői” volt, mert a titkárok véleménye szerint az egyesület léte nem vitatéma. A kérdés azonban mégis gondolkodásra, a lehetséges logikus érvek összegyűjtésére készítetett. Ime egy érv a sok közül. A gazdaságirányítás most kibontakozó új rendszerében lazul és tartalmában megváltozik a központi irányítás, s egyidejűleg növekszik a vállalatok önállósága. A szakmának, az önállósodó vállalatoknál dolgozóknak azonban szükségük van és mindig is szükségük lesz arra, hogy valahol összegyűljenek közös dolgaik megbeszélésére. Ezt a hagyományos szerepkörét, a szakma társadalmi összefogását továbbra is be kell töltenie évszázados egyesületünknek.

Nemzetközi kapcsolataink

Hat esztendő szerteágazó egyesületi munkájának áttekintését megkísérlő beszámolómból nem hagyhatjuk ki a nemzetközi kapcsolataink alakulásáról szóló fejezetet. Rendszeres, intenzív, szívélyes és szakmai szempontból termékeny kapcsolatot tartottunk fenn a baráti bolgár, csehszlovák, lengyel, demokratikus német és szovjet egyesületekkel, az 1972-es varsói megállapodásunknak megfelelő kisebb létszámú küldöttségek rendszeres cseréjével. Nagy segítséget jelentettek ebben a kétévenként megrendezett elnöki-főtítkári találkozók, 1980-ban Csehszlovákiában, 1982-ben Bulgáriában, 1984-ben pedig Magyarországon mi voltunk a találkozó házigazdái. Sajátos színteltot jelentettek kapcsolataink körében a jugoszláv—osztrák—magyar határmenti Pannónia-találkozók, amelyeket évente felváltva rendeztek meg a szlovén, a burgenlandi, illetve a Zala és Vas megyei erdész kollégák. Ezek a rövid, de szakmai szempontból tartalmas találkozók mintegy miniatűr méretekben reprezentálták a különböző rendszerű országoknak azt a békés és szívélyes együttműködését, amelyről a helsinki európai biztonsági értekezlet 10 éves évfordulója kapcsán mostanában oly gyakran esik szó. De ugyanezt a gondolatot vehetjük ki az európai tőkés országok erdészeti egyesületeivel fenntartott kapcsolatainkra is. Ezeknek csak kisebb része korlátozódott a kölcsönös cserekapcsolatokra. Nagyobb részének lebonyolítása térítés ellenében történt, vagyis egyesületünk fizetés ellenében teljes egészében megszervezte a hozzánk látogató csoportok szakmai programját. 1980—1985 között Ausztriából 176 fő, Finnországból 83 fő, Franciaországból 68 fő, Hollandiából 39 fő, a Német Szövetségi Köztársaságból 657 fő, Svédországból 90 fő, összesen 1113 fő látogatott így hazánkba és ennek révén 10 274 000 devizaforinthez jutott egyesületünk, illetve az ennek megfelelő „kemény” valutához népgazdaságunk. Ez a deviza-bevétel, annak bizonyos hányada nyújtott fedezetet arra, hogy 67 szaktársunk tőkés országokba utazhasson konferenciákra és más szakmai rendez-

vényekre. Másrészt ez a bevétel (a deviza-forint ellenértéke) fontos tényezője egyesületi költségvetésünk egyensúlyban tartásának.

Anyagi helyzetünk

Egyesületünk helyzetéről szóló jelentésemben ugyanis nekem is feltétlenül ki kell térnem pénzügyi helyzetünkre is. Ennek részletes adatait az ellenőrző bizottság jelentése tartalmazza. A lényeg az, hogy a költségeknek az elmúlt években az élet minden területén végbe ment nagyarányú emelkedése természetesen egyesületünket sem kerülte el, és emiatt költségvetésünk korábbi szerény, de mindig biztosan pozitív egyenlege egyre inkább veszteséges tendenciát mutat. Deficit fenyeget bennünket a maximálisan takarékos gazdálkodás és a bevételeink saját erőből történő fokozására irányuló erőfeszítéseink ellenére. Ezért már most, a közgyűlés fórumáról is azzal a kéréssel fordulok erdőgazdaságaink, vállalataink vezetőihez: fogadják megértéssel hamarosan bekövetkező megkeresésünket, amely a sok évvel korábban és egy időközben már hatályon kívül helyezett pénzügyminiszteri rendelet alapján megállapított pártoló jogi tagdíjak felülvizsgálatára és új megállapodás megkötésére irányul. E mellett keressük az egyesületi bevételeket fokozó egyéb saját vállalkozásaink új formáit is, melyekre a gazdaságirányítás mai keretei között esetleg lehetőség nyílik.

Anyagi helyzetünk ismét felvetette az 1862-ben alapított, immár 120. évfolyamában járó szaklapunk „örökzöld” problémáját is: szétválasszuk-e a lap előfizetését a tagdíj fizetésétől? A mai közéleti deriktívák azt hangoztatják: igen. A lap fenntartásáért érzett aggodalmunk azt súgja: nem. Tekintettel a súlyos gazdasági élet gyors változásaira, azt kell kérnem a közgyűléstől, hogy alapvető pénzügyekben biztosítson nagyobb rugalmasságot, gyorsabb reagálási lehetőséget, szélesebb hatáskört az elnökség számára és ezt az Alapszabályokban is juttassa kifejezésre.

Szervezet, taglétszám

Végül belső szervezeti életünk néhány fejleményéről szeretnék jelentést tenni. Szervezetünkben alapvető változások nem történtek a beszámolási időszakban — azonban oktatási bizottságunkat oktatási és közművelődési bizottsággá bővítettük a munkakör értelemszerű bővítésével. 1980-ban létrehoztuk a termelőszövetkezeti szakosztályt a mezőgazdasági nagyüzemekben folytatott erdőgazdálkodás társadalmi úton való előmozdítására, 1983-ban pedig a seniorok tanácsát nyugdíjas korú szaktársaink sajátos gondjainak felkarolására. 1983—84-ben újjászerveztük ifjúsági bizottságunkat a választmány által kidolgozott egyesületi ifjúsági politika sokrétű feladatainak valóra váltására. 1983-ban részben MTESZ, részben tagsági impulzusok alapján megalakítottuk elektronikai koordinációs bizottságunkat az elektronika szakmán belüli elterjesztésének társadalmi elősegítése céljából. 1984-ben elnökségünk ismét életre hívta a valaha létezett, de vezetőjének halála óta gyakorlatilag nem funkcionáló külügyi bizottságot, külkapcsolataink hatékonyabbá tétele és társadalmi alátámasztása végett. Ugyancsak a múlt év végén határozott elnökségünk az egyesületi díjbizottság felállításáról, részben az MTESZ díjbizottságával való szoros kapcsolattartás és szempontjaink érvényesítése, részben pedig az újonnan kidolgozott kitüntetési rendszerünkkel kapcsolatban megszorodott teendőik szervezett ellátása céljából. Mindent egybevetve és az egyes szakosztályokon, szakbizottságokon belüli kisebb-nagyobb szervezeti for-

mációkat nem számítva összesen 27 központi szakosztályunk és szakbizottságunk tevékenykedik az erdőgazdálkodás különböző szakterületeinek társadalmi úton való fejlesztésén, illetve bizonyos egyesületi funkciók ellátásán.

A beszámolási időszakban két új helyi csoport alakult: a Magyar Néphadsereg Kaszói Erdő- és Vadgazdaságánál, valamint a Budapesti Erdőfelügyelő-ségnél. Így a helyi (üzemi) csoportjaink száma jelenleg 36.

Taglétszámunk július 1-én 5710 fő volt, némileg (mintegy 100 fővel) kevesebb a több éves átlagnál. Örvendetes tény azonban, hogy sok fiatal, szakközépiskolai tanuló lépett be az utóbbi években az egyesületbe, hála tanáraik szervező munkájának. A tagságunk kb. 30%-a mérnök és egyéb felsőfokú végzettségű, 42%-a technikus, 24%-a erdész, 3%-a tanuló és kb. 1%-a szakmunkás.

*

Hosszan, talán még órákig sorolhatnám egyesületi életünk fejleményeit: konferenciákat és egyéb nagyrendezvényeket, az MTESZ különböző központi bizottságaiban folytatott tevékenységünket és más egyesületi rendezvényt, amelyet központi szakosztályaink és szakbizottságaink, s helyi csoportjaink lebonyolítottak. Erről szaklapunk, AZ ERDŐ „Egyesületi közlemények” c. rovatában hónapról hónapra részletesen tájékoztatunk és a múlt év júniusában felügyeleti szervünk, az MTESZ Elnökség végrehajtó bizottsága beszámoltatta egyesületünket az elmúlt években folytatott tevékenységről, s elismerését, köszönetét fejezte ki a végzett munkáért.

Úgy vélem, hogy mindezek alapján megállapítható: bár voltak még munkánk hiányosságai, de összességében egyesületünk a beszámolási időszakban is betöltötte hivatását és eredményesen munkálkodott 120 év óta változatlan fő célunkon, a magyar erdőgazdaság fejlődésének társadalmi előmozdításán.

Kérem tehát a T. Közgyűlést, hogy a vezetőség jelentését elfogadni és a felelős tisztségviselők részére a felmentést megadni szíveskedjen.

Király Pál

ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁGI JELENTÉS

Az ellenőrző bizottság jelentése röviden a következőket tartalmazta:

- Egyesületünk az Alapszabályokban lefektetettekkel és az MTESZ céljaival összhangban dolgozott az elmúlt időszakban is. Munkájának sikere döntően a helyi csoportokban végzett munka aktivitásától, eredményeitől függött. A helyi csoportok vezetése általában jól funkcionál, a vezetés kibővült mindenütt az ifjúsági, a természetvédelmi, a szövetkezeti és a propaganda-felelősökkel. Változatlanul probléma, hogy a tagság és a vezetőség között a kapcsolat sokszor elég laza, ez az egységes akarat érvényrejtését gátolja. A helyi csoportok vezetése komolyan foglalkozik az elnökségi határozatok végrehajtásával, de sajnos ezeket nem mindenütt kezelik egységesen. Ezen a téren nagy segítséget jelentene, ha az elnökségi összekötők rendszere a gyakorlatban jobban funkcionálna.
- A helyi csoportok *nemzetközi kapcsolatai* viszonylag széleskörűek. Az MTESZ-előírások érvényesülnek, de az áttekinthetőség, összehasonlíthatóság megteremtése a jövőben feltétlenül szükséges. Pénz- és vagyongazdálkodásunkban a takarékoság, az ésszerűség jól érvényesül.

- A helyi csoportok munkája mellett *pozitívan* kell szólnunk a *központi szakosztályok, szakbizottságok* többévi munkájáról is. A központilag koordinált éves munkaterv alapján rendszeres munka folyik, gyakorlatilag olyan szellemi műhelyek ezek a csoportok, ahol ténylegesen a műszaki-gazdasági értelmiség alkotó munkája érvényesül.
- Az ellenőrző bizottság többször foglalkozott a *jogi tagság kiszélesítésével*, az ilyen tagdíjfizetés rendjével, annak mértékével. Örömmel jelenthetem, hogy az előző közgyűlésen e téren elhatározottakból sokat megvalósítottunk, különösen a Pest- és Győr-Sopron megyei tsz-ekben végzett erőteljes szervező munkáért kell köszönetet mondani. Az egyesület és a gazdálkodó szervezetek közötti együttműködési megállapodások körének kiszélesítésével együtt járt, hogy a jogi tagdíjat fizetők köre bővült, ma már 38 szervezettel van megállapodásunk. Amíg 1979-ben 813 ezer Ft, az összes bevételünk közel 35%-a származott a jogi tagdíjakból, addig 1984-ben már 1331 ezer Ft, az összes bevétel 65%-át tudhattuk be ebből a forrásból.
- Az egyesület *pénz- és vagyongazdálkodásának* keretében az MTESZ Központ Ellenőrzési Osztálya háromszor tartott ellenőrzést. A vizsgálatok az egyesületi pénz- és vagyongazdálkodás szabályszerűségét állapították meg, s az e területen dolgozó munkatársaink jó munkájáról elismeréssel kell szólnunk. A költségvetés végrehajtásában a takarékoság érvényesült. Az eszközök nyilvántartása, a belső ellenőrzésük rendje is szabályszerű. A társadalmi tulajdon védelmében a gondosság jól érvényesült.
- A beszámolási időszakban gyakorlatilag teljesen átalakult a Szövetség pénzgazdálkodása, előtérbe került az *eredményszemléletű* gazdálkodás. Változott a bevételek és kiadások nyilvántartása, ma már éles határvonallal megkülönböztetésre kerül a működéssel és a rendezvényekkel kapcsolatos költség- és bevételekülönítés. Érdeklétté tették az egyesületeket a pénzdíjas rendezvények szervezésében, a külföldieknek devizáért szervezett tanulmányutak lebonyolításában. (Ez utóbbinál csak megemlítem, hogy egyesületi szakembereink szerény külföldi tanulmányi útjait már gyakorlatilag csak az így visszakapott devizából tudjuk fedezni.) Hosszabb távú tendencia az is, hogy sajnos, a költségek elég határozottan emelkedtek, ezekre sokszor egyesületünk nincs is ráhatással, ill. nőttek a szövetséghez történő befizetési kötelezettségeink. Egyesületünk mindig is az ún. önfinanszírozó egyesületek közé tartozott, de az előző okok miatt szinte állandósultak az anyagi gondjaink, teljesen lecsökken, s várhatóan 1985 végére nem lesz pénzügyi tartalékunk. Sajnos, tendenciává vált, hogy az egyéni tagdíjbefizetés évről évre csökkent. (Pl. 1981-ben 1003/mFt, 1984-ben csak 744/mFt, erősen romlott a tagdíjfizetési morál.) Míután a korábbi években megszűnt az egyéni tagdíjak külön-külön, személyenkénti csekken való befizetése, így e téren fokozott felelősség és munka hárul a helyi csoportok titkáira, gazdasági felelőseire.
- Külön kell szólni az 1984. évi egyesületi pénzgazdálkodásról. Az 1984. évi *bevételünk a tervezett összeg* alatt maradt, *kiadásunk* mintegy 4%-kal a *tervezett fölé emelkedett*. A gazdálkodási év végén — az 1985. évi MTESZ költségelszámolási rend szerint — 186 ezer Ft-os maradványunk volt. *Bevételeink* részleges számbavételéből megállapítható, hogy működési jelle-gű bevételünk 2078/mFt volt, ebből 744 ezer Ft-tal az egyéni, 1331 ezer Ft-tal a jogi és 3 ezer Ft-tal az egyéb bevételek részesedtek. Működési be-vételünk és kiadásunk egyenlegét a *rendezvényi többletbevételek* tudták egyensúlyban tartani. Az így realizált 800 ezer Ft-os többletből tudtuk a központi hozzájárulás költségeit fedezni, ez nyújtott fedezetet a marad-

ványra. Ebben a választási periódusban az egyéni tagdíjakat nem emeljük, így ma már az egyéni tagdíjak messze nem fedezik az ennek ellentételeként adott „AZ ERDŐ” c. lap költségeit. Az 5700 fős tagság által fizetendő tagdíj 950 ezer Ft lenne, míg Az Erdő c. lap éves előállítási költsége 1985-ben 1560/mFt. Szaklapunk sajnos semmilyen állami támogatást nem kap, az előállítási költségek pedig rohamosan emelkedtek. Belföldi rendezvényeinket eddig részvételi díjasan nem szerveztük, de ezt a jövőben esetleg célszerű lenne bevezetni, hiszen ez részben a résztvevőket selektálná — csak az jönne el akinek „megéri” —, a rendezőket olyan programok összeállítására sarkallná, amelyre eljönnek az érdeklődők, s egyben a bevétel fedezné a rendezvény költségeit is. *Kiadásainkban* a maximális takarékoság érvényesül. Működési költségeinken belül a már említett szaklap költségei, az MTESZ központi költséghozzájárulása, a helyi csoportok támogatása szerepel nagyobb súllyal. A 2,4 fős átlaglétszámunk bérfelhasználása, a reprezentáció, a bel- és külföldi kiküldetések összegei nem túl jelentősek. Nem az egyesületi kiadások nagyságrendjével, de az azzal való takarékos gazdálkodással függ össze az a tény, hogy egyre magasabbak a vállalatok által hallgatólagosan átvállalt költségek, melyek úgy merülnek fel, hogy az egyesületi tagok a költségeket a saját munkáltatóiknál számolják el. Az ilyen közvetett támogatásért is köszönetet kell mondani a gazdálkodó szervek vezetőinek. Érvényesült a költséggazdálkodásban a takarékoság, a társadalmi tulajdonnal való helyes gazdálkodás.

- Az 1984. évi költségvetési tényszámok, ill. az 1985. évi költségvetési terv elkészítése elég markánsan fogalmazta meg számunkra azt aényt, hogy *a tervszerű munkavégzéshez szükséges biztos anyagi bázist kell teremtenünk*. A költségekkel való takarékosabb gazdálkodás is csak addig járható út, ameddig az a rendeltetészerű működés rovására nem megy. Mi ezen a téren a tűrési határt elértük. Az MTESZ-en belüli legpatinásabb egyesületi szaklap kiadási költségei folyamatosan emelkedtek, a MÉM támogatás viszont megszűnt.
- Az előzők alapján javasoljuk a tagdíjfizetési morál radikális javítását és a tagdíj felemelését.
- A választási periódus végén számot adhatunk arról is, hogy a szó szoros értelmében vett *egyesületi fegyelemsértés gyakorlatilag nem volt*. Egy bíróság által jogerősen börtönbüntetésre ítélt tagtársat kellett csak kizárunk az egyesületi tagok sorából. Fontos lenne viszont, ha a tágabban értelmezett fegyelem kérdéscsoporton belül, a kiadott elnökségi, választmányi, helyi csoport vezetési határozatot sokkal fegyelmezettebben hajtánánk végre. E téren kell előrelépniünk.

Dr. Eblé György

*

A közgyűlés adott alkalmat az 1985. évi egyesületi kitüntetések átadására:

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége az egyesületben végzett kimagasló társadalmi munkájáért és a magyar erdészet fejlesztésében elért eredményeiért a BEDŐ ALBERT-emlékérem kitüntetését adományozta

dr. Bondor Antal erdőmérnöknek,
Dénes János erdésznek,
Gáspár Hantos Géza erdőmérnöknek,
Király Pál erdőmérnöknek,
Varga Béla erdőmérnöknek;

a magyar erdőgazdaság fejlesztése és az egyesület érdekében kifejtett kimagasló munkásságáért a KAÁN KÁROLY-emlékérem kitüntetését adományozta
dr. Borsos Zoltán erdőmérnöknek,
Csaja Domonkos erdésznek,
Molnár László erdőmérnöknek;

az egyesületben végzett kimagasló társadalmi munkájáért és a magyar mikológia fejlesztésében elért eredményeiért a CAROLUS CLUSIUS-emlékérem kitüntetését adományozta

Bányai Endréné gombaszakértőnek és
dr. Vass Anna muzeológusnak.

A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, egyesületünk javaslatára, a magyar erdészet fejlesztését elősegítő, a szakmai érdekeket magas szinten képviselő, hosszú időn át végzett kiemelkedő egyesületi társadalmi munkája elismeréseként a KIVÁLÓ MUNKÁÉRT miniszteri kitüntetésben részesítette:

Enyedi Ervinné erdésztechnikust,
Prókay Gyula erdőmérnököt,
Szekeres Péter erdésztechnikust,
Várfalvi József erdőmérnököt.

Az ipari miniszter, egyesületünk javaslatára, a magyar erdészet műszaki fejlődését elősegítő, a szakmai érdekeket magas szinten képviselő és az e téren végzett kiemelkedő egyesületi társadalmi munkássága elismeréseként a KIVÁLÓ MUNKÁÉRT miniszteri kitüntetésben részesítette:

Balogh József erdésztechnikust,
Krämer Antal erdőmérnököt.

A művelődésügyi miniszter egyesületünk javaslatára, az erdészeti szakoktatás elméleti és gyakorlati, valamint a közművelődés terén kifejtett kiemelkedő társadalmi tevékenységéért a SZOCIALISTA KULTÚRÁÉRT miniszteri kitüntetésben részesítette:

dr. Borsos Zoltánt.

Dr. Kovács Jenő vezérigazgató Vállalati Kiváló Dolgozó kitüntetésben részesítette

Demeter Károlyt, az egeri erdészet egyesületi üzemi összekötőjét és
Czene Pált, az ózdi erdészet egyesületi üzemi összekötőjét.

*

Utolsó, de leglényegesebb pontként került sor a vezetőségválasztásra. A jelező bizottság alapos munkájának eredménye nagyrészt megegyezett a közgyűlésen szavazott küldöttek véleményével és az új vezetőség a következők szerint állt fel:

VEZETŐSÉG

Elnök: DR. HERPAY IMRE, Sopron

Alelnökök: KIRÁLY PÁL, Budapest és STÁDEL KÁROLY, Győr

Főtítkárs: GÁSPÁR-HANTOS GÉZA, Budapest

Főtítkárhelyettes: DR. TIBAY GYÖRGY, Budapest

A szerkesztő bizottság elnöke: DR. SOLYMOS REZSŐ, Budapest

Az ellenőrző bizottság elnöke: DR. ÉBLI GYÖRGY, Budapest

ELNÖKSÉG

ANDOR JÓZSEF, Nagykanizsa; DR. BALÁZS ISTVÁN, Budapest; BARÁTOSSY GÁBOR, Budapest; DR. BERDÁR BÉLA, Visegrád; DR. BONDOR ANTAL, Budapest; BORSODI IMRE, Veszprém; DR. CSÖTÖNYI JÓZSEF, Budapest; DR. FADGYAS KÁLMÁN, Eger; FILA JÓZSEF, Budapest; DR. GÁL JÁNOS, Sopron; HÁRS JÓZSEF, Szombathely; HERCZEG MIKLÓS, Budapest; DR. KIRÁLYI ERNŐ, Budapest; DR. KOVÁCS JENŐ, Eger; KOVÁCS MÁTYÁS, Budapest; LÁSZLÓ GYÖRGYNÉ, Tatabánya; DR. MADAS ANDRÁS, Budapest; OSZTROGONÁCZ JÁNOS, Nyíregyháza; DR. RÁCZ ANTAL, Budapest; SCHMOTZER ANDRÁS, Eger; SZEKERES PÉTER, Budakeszi; DR. VÁRADI GÉZA, Budapest; VÁRHELYI JÓZSEF, Nagykanizsa.

VÁLASZTMÁNY

DR. ANDA ISTVÁN, Visegrád; BAKONYI CSABA, Győr; BALÁZS JÓZSEF, Tápióbcske; BARTHA PÁL, Budakeszi; BÁNÓ LÁSZLÓ, Visegrád; BÁNSZEGI JÓZSEF, Miskolc; DR. BÁRSONY LAJOS, Sopron; BEDŐ TIBOR, Budapest; BOGÁR ISTVÁN, Budapest; BÓDI FERENCNÉ, Kaszópusztá; BUDAHÁZI ZOLTÁN, Nyíregyháza; CZÁGÁSCH JÓZSEF, Győr; CZEBEI SÁNDOR, Keszthely; CZENE BARNABÁS, Szeged; CHOMA ZSOLT, Kaposvár; DIVÉKI MENYHÉRT, Budapest; FÁBIÁN BÉLA, Keszthely; FERENCZ LÁSZLÓ, Tatabánya; FRANKÓ JÁNOS, Nyíregyháza; FRÖHLICH ANDRÁS, Ásotthalom; GÖBÖLÖS ANTAL, Kecskemét; HAJNAL IMRE, Szolnok; HALÁSZ GÁBOR, Budapest; HEGYI ISTVÁN, Veszprém; DR. HILLER ISTVÁN, Sopron; DR. IGMÁNDY ZOLTÁN, Sopron; KARVALY GYULA, Budapest; KISS GÁBOR, Istenmezeje; KISS ZOLTÁN, Székesfehérvár; KOVÁCS JÁNOSNÉ, Nyíregyháza; LUSTYIK JÁNOS, Tatabánya; MOLNÁR JÓZSEF, Zalaegerszeg; MURÁNYI RÓBERT, Eger; NÁDOR JÓZSEF, Debrecen; OBERMAYER GYÖRGY, Sopron; OTT JÁNOS, Budapest; PANKOTAI ESZTER, Kecskemét; PÁLHALMI JÁNOS, Budapest; DR. PÁLL MIKLÓS, Nagykanizsa; DR. PÁLLOS LÁSZLÓ, Eger; DR. PETHÓ JÓZSEF, Szombathely; DR. PÉTI MIKLÓS, Zirc; PUSKÁS LAJOS, Gyula; PÉTERVÁRI GÁBORNÉ, Tamási; SÁRVÁRI JÁNOS, Budapest; SIPOS GÉZA, Debrecen; DR. SOÓKY MIKLÓS, Budapest; SZABADHEGYI LAJOS, Budapest; SZENDRÓDI JÁNOS, Pécs; SZENTHE ADÁM, Budapest; DR. SZIKRA DEZSŐ, Visegrád; TÓTH ÁGOSTON, Balasgyarmat; TÓTH IMRE, Baja; VARGA BÉLA, Eger; VÁRFALVI JÓZSEF, Miskolc; WALICZKY LÁSZLÓNÉ, Budapest; VARGA GELLÉRT, Zalaegerszeg; DR. SPEER NORBERT, Budapest; DR. KIRÁLY LÁSZLÓ, Sopron; DR. VIDOVSZKY FERENC, Budapest; DR. VETTER JÁNOS, Budapest.

„Az új elnökség által kijelölt szakbizottságok vezetői egyben a választmány tagjai.”

Ellenőrző bizottsági tagok:

DR. ANDA ISTVÁN, Visegrád,
KISS IPOLY, Budapest,
DR. NAGY ZOLTÁNNÉ, Pécs,
SIMON GYULÁNÉ, Budapest.

A kitüntetések átadását követő szünet után került sor a házigazda erdőgazdaság főbb kérdéseinek ismertetésére:

MEGÚJULÁSI FELADATOK ÉS TÖREKVÉSEK A MÁTRAI ERDŐ- ÉS FAFELDOLGOZÓ GAZDÁSÁGBAN

A bővített újratermelés lehetőségét mi a biológiai, genetikai alapok lera-kásában láttuk. Ezért már a 60-as években elkezdtük a magtermő állományok kijelölését és a megtermelő ültetvények telepítését. A nemesítés eredménye-ként erdeifenyő plantázsunk már fedezi vetőmagszükségletünket „Kál I.” né-ven elismert feketefenyő plantázsunk termőre fordult. Egy termést már a lucfenyő plantázsunkból is betakarítottunk, és rendelkezünk utódvizsgálati telepekkel is. Különösen büszkék vagyunk az ERTI kezdeményezéssel kiala-kított IUFRÓ-Nyírjési lucfenyő nemzetközi származási gyűjteményre. 20 ha-on 1100 lucfenyő természetes populáció utódai 25-szörös ismétlésben verse-nyeznek egymással. Az itt kiemelkedő egyedek utódaiból került ki az ERTI által kidolgozott technológiával vegetatív úton szaporítható 'lucfenyő—Nyír-jes I.' elismert klón keverék.

Sokat várunk a Finnországból származó, kiváló alaki tulajdonságokkal ren-delkező, gyors növekedésű nyír populációtól is. Létezik a káli csemetekertben génrezerváció, klónarchivum és exóta fajtafenntartó telep is.

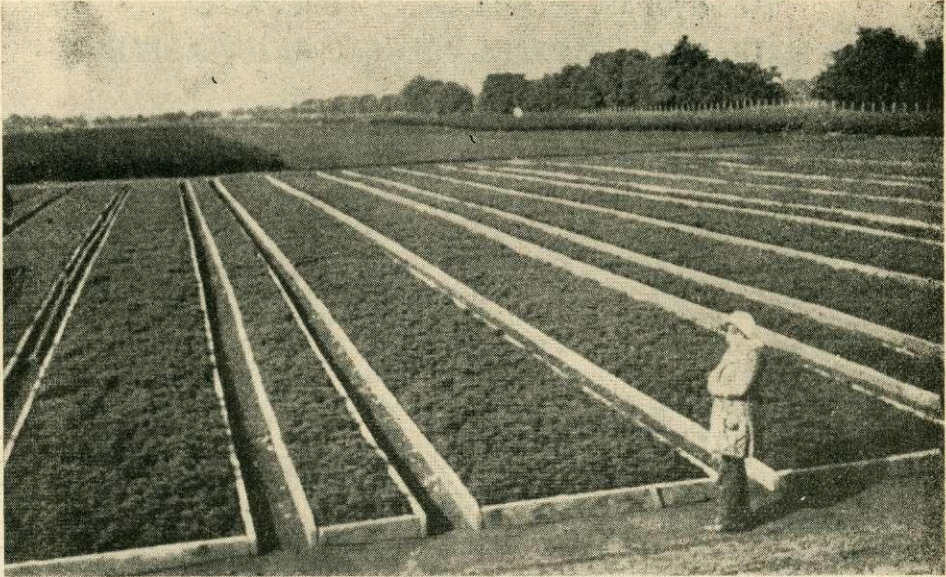
A biológiai alapok szélesítésével párhuzamosan fejlesztettük és korszerűsí-tettük a szaporítóanyag-termesztést is. A 60-as években még 100 db kisüzemi csemetekert üzemelt, de — többek között a munkaerőhiány miatt — gyöke-re változás következett be. A 70-es években már döntő szerepet kapott a káli nagyüzemi csemetekertünk és a régiékből csak öt maradt üzemben.

Kálban már korszerű, nagyüzemi szaporítóanyag-termesztés feltételrend-szerét kellett kialakítani. Az *intenzív termesztés irányában* első lépés volt a *hidegágyi technológia*; erdeifenyő, lucfenyő, bükk, elegyfák és cserjék, neve-lésére. Ezzel párhuzamosan a hosszú távon tömegtermelésben nélkülözhetet-len szabadföldi termesztést is korszerűsítettük. Hazai viszonyokra alkalmas gépek, gépsorok — e területen sem léteztek. Műszaki kollektívánk ezernyi le-leménye, ügybuzgalma, szorgalma kellett hozzá, hogy megfelelő átalakítások-kal és fejlesztésekkel új gépsort teremtsen. A gépsorok kialakításával, a hű-tött tárolóberendezés megvalósulásával és a növényvédelemmel kialakítottuk a *nagyüzemi csemetekert termelési rendszerét*. A nemzetközi hírű káli cse-metekertünk ma már évente 15 millió csemete nevelésére alkalmas, és egyik bázisa a gyorsan növő fafajok telepítését szolgáló erdészeti programnak.

Kiemelten foglalkozunk itt a két legfontosabb őshonos fafajunkkal a tölgy-gyel és a bükkal. Minden bizonnyal jelentős többlettel honorálja majd a ter-mészet, hogy egyik legértékesebb fafajunk, a bükk szaporítóanyagát szigorú következetességgel, származás szerint irányítjuk (Mátra—Bükk—Hevesi domb-vidék).

A bükk felújítás folyamatosságát a természetes újulatnak, a hidegágyas cse-metenevelésnek, illetve az állomány alól kiszedett csemetéknek köszönhet-jük. Ennek következtében a bükk területe erdőgazdaságunknál nem csökkent. A jövőben pedig a elgyertyánosodott területek szerkezetátalakításával sze-rény mértékben még növekedni is fog.

A kocsánytalan tölgy csemete korszerű nevelése szabadföldi termesztésben megoldott. Gondot csak a makktermés kiesése okoz. Napjainkban éppen a felújulatlanság miatt értékes véghasználati állományok termeléséről kell le-mondanunk. A felújításban *megújulást hozott* az az állomány alatti fészkes makkrakás, melynél ha-ként 40 ezer fészekbe, mintegy 140 ezer db csiraképes makk helyezhető ki. Ezzel a „természetes felújítás” jellegű megoldással pél-

Hidegágyas csemetenevelés a káli csemetekertben

dául az elmúlt három év alatt 1500 ha rontott erdőt telepítettünk alá. Szerkezet átalakítással cser és gyertyán helyére ismét kocsánytalantölgy került. Ez a módszer egyrészt lehetővé tette, hogy a tölgy területe erdőgazdaságunk területén jelentősen emelkedett, másrészt a tölgyek nevelése során céltudatos tömegszelekció érvényesül. Olyan látványos eredményről, mint pl. a vegetatív szaporítás, nem beszélhetünk.

Makktermő állományaink makktermés serkentése, ill. a szövettenyészet elősegítése még igen csak kísérleti stádiumban van. Pedig a tölgypusztulás miatt rezisztens (ellenálló) fajták ilyen irányú megoldása jelenthetné a tudomány részéről azt a segítséget, mely a kocsánytalan tölgy megmentését eredményezné. A kocsánytalantölgy mint legértékesebb fafajunk — nemzeti kincs — megmentésére véleményünk szerint sürgős, határozott, kiemelt program szükséges!

Kálban tovább kívánjuk bővíteni a termelt választékok jelenleg is igen színes skáláját. Elsősorban az erdősítés technikájában és feltételeiben várható változásokhoz igazodva, a *burkolt gyökérzetű és nagyméretű csemeték áránynak a növelésére kerül sor.*

Természetesen az export terén kínálkozó alkalmak kihasználására is felkészülünk. Reméljük, hogy a gazdálkodás feltételeinek szigorodása a hazai termelőket is időben rávezeti a kooperáció szükségességére. A kölcsönösen előnyös együttműködéstől mi a párhuzamos fejlesztés elkerülését, ésszerű specializálódást és a termelő kapacitások jobb kihasználását reméljük.

Az *erdőfelújításban* a terepadottságok miatt nincs látványos gépesítés. Nem jelent azonban kisebb feladatot a *természetszerű erdőgazdálkodásnak*, a ma körülményei között is alkalmazható módszereinek kifejlesztése.

A *bázisalapon, éves eredményérdekeltségi rendszerben, nehéz gépekkel, egész évben folyó, a természeti adottságokat és biológiai tényezőket gyakran figyelmen kívül hagyni kényszerülő fakitermelés nem mindig és nem elsősorban*

a felújítás érdekeit tartja szem előtt, de a túlszaporodott vad is akadály a felújításnak. Mindezek ellenére a természetes felújítás aránya erdőgazdaságunk területén igen jelentős erőfeszítéssel és nagy áldozatok árán még mindig 50% körül mozog. A kedvezőtlen termőhelyi adottságok miatt az átlagosnál magasabb felújítási költségeket évente még 6 millió Ft vadkár-elhárítási költség is terheli!

Tudjuk, hogy a vegyszerek alkalmazásával ma nem igen illik dicsekedni, mégis említésre méltónak ítéljük, hogy ezen a téren is megkerestük és üzemi méretekben alkalmazzuk a legkorszerűbb, a környezetet érzékelhetően nem károsító sikeres és gazdaságos eljárásokat. Éppen a napokban készülünk több száz hektáron a felújításaink létét fenyegető fásszárú gyomnövények helikopterrel történő visszaszorítására.

A hagyományos eljárások korszerűsítése terén jelentős lépésnek minősíthető az erdőfelújítási hálózat rugalmas racionalizálása és az is, hogy az elsők között alkalmazzunk erdőfelújításban nagy-csemetéket. A szaporítóanyag termesztésével összefüggő erdőfelújítási tevékenység legfontosabb feltétele a bővített újratermelésnek. Ezért tartottam fontosnak ezen a téren elért eredményeinkkel kiemelten foglalkozni.

Folyamatban lévő fejlesztés és főbb irányai

A fejlődés záloga, alapvető feltétele a megújulás folyamatossága. A felvázolt eredményeket csak egy-egy lépcsőfoknak tekintjük, ahonnan egyre gyorsuló tempóban följebb és följebb kell kapaszkodnunk. Ezt a felismerést és törekvést tükrözik a jelenleg folyó fejlesztéseink és terveink.

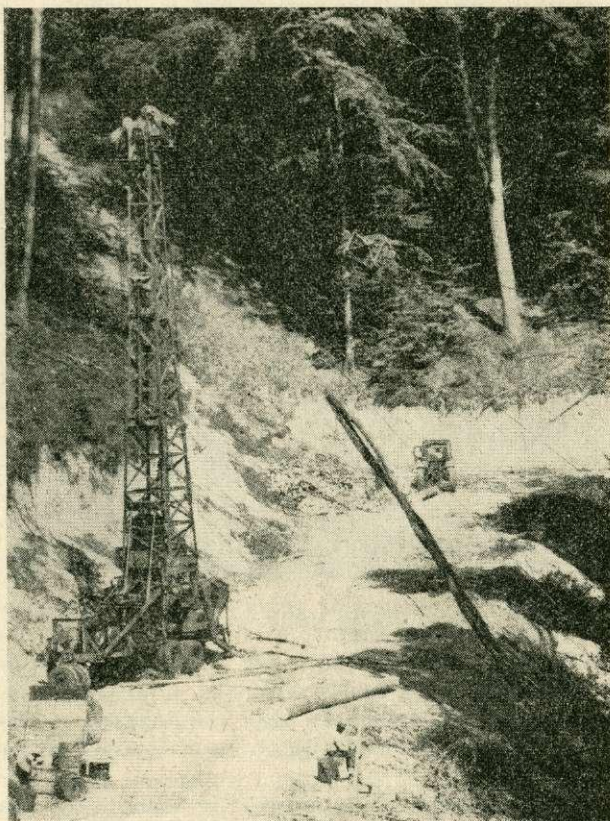
A szaporítóanyag-termelés terén az alapfejlesztés első szakaszának a cél-egyesében vagyunk, nagyüzemi csemetekertünk újabb területi bővítése a jövő évben befejeződik.

Az erdőfelújítás terén látványos technikai fejlesztésre rövidebb távon ma sem látunk nagy lehetőséget, de gazdasági szemléletünk megújulása megsokszorozhatná szűkös erőforrásaink hatékonyságát. Ha a bővített újratermelés minden erdőreszletre kiterjedő irreális szándékáról, illúziójáról a ténnyel bátran szembenézve lemondanánk, számottevő hiábavaló kiadástól, haszontalan kapacitáslekötéstől szabadulnánk meg. Így mód nyílna a jobb termőhelyek adottságainak kihasználásán kívül az összeredmény fokozására a látszólagos engedmények ellenére is.

Az erdőtelepítési feladatunk lényeges növekedésére számítunk. Meggyőződésünk, a Hevesi-dombvidék degradált, más célra használhatatlan, lejtős területek 10 000 hektárjai a legsürgősebb telepítési feladatok közé tartoznak. Felkészültünk arra, hogy a lepusztult, hajdan gazdasági erdőkkel borított, szép táj teljes rekonstrukciójával a termőhely további pusztulását megfékezzük és elindítsuk a táj regenerálódási folyamatát.

A racionális földhasznosítás a jelenlegi országosan 17,7%-os erdőterületet 25%-osra növelheti, szolgálva ezzel az osztársadalmi érdekeket! Az erdők területének növelését és hármas (termelési, környezetvédelmi és közjóléti) rendeltetését 1985-ben — az Erdők Évében — nem szabad a jelszavak szintjén tartani, hanem a bővített újratermelés szellemében közép- és hosszú távú népgazdasági beruházási tervekben kell kifejezésre juttatni!

Az erdőhasználatban adottságainknak megfelelően lényeges szerepet játszik a feltárás. Itt is a több évtizedes előrelátást tükrözi a mai 15,6 fm/ha úthálózat. Ennek alapgépeit, majd géprendszerét 1957-től fokozatosan alakította ki az erdőgazdaság. Ma az útépítő géprendszer üzemeltetője az építésvezetőség.

Az anyagmozgatásban az útépités mellett ismét egyre nagyobb szerepet játszanak az erdészeti kötélpályák. Külön értékük, hogy saját fejlesztésű szellemi termékként (Zsilvölgyi László) könnyelhetjük el.

A hazai gépgyártás hiányát pótolta az egri kéréző-, hasító-, aprítógép, a kötélpálya és az energiaprogramban fontos szerepet játszó egri előtét-tüzelő berendezések. Megújulási feladatunk eredménye e téren az erdészeti gépgyártó üzemünk létrejötte.

A fafeldolgozásban a sikeres fűrészüzemi rekonstrukció után a továbbfeldolgozás a fő célkitűzésünk. A kedvezőtlen termőhelyi adottságokból következő vékony, gyenge minőségű állományokból nagyszerű helyzetfelismerést jelentett az 1968-ban elkezdett mozaik parketta gyártás. Ma viszont a piac beszűkülése miatt építőipari elemek és szalagparketta gyártás látszik célra vezetőinek. Világbanki hitelprogram keretében keressük a megújulást. További tartalék a fafeldolgozásban a gyenge minőségű fűrészáru hossz- és szélességtoldása, valamint további megmunkálása.

A fa komplex hasznosítása olyan felelősségteljes termelési program, mely az adottságaink mellett az évszázadnyi idő alatt megtermelt fát a legkisebb veszteséggel, illetve veszteségmentesen hasznosítja, a legnagyobb értékteremtő képességgel. E programnak része lehet a mechanikai feldolgozás mellett a vegyi feldolgozás, fehérje program és energia program stb. E törekvések elérésében a műszaki feltételek megteremtése mellett, a magyar mezőgazdaságban már jól ismert termelési rendszer megvalósítása a célunk. A szervezési

kérdések részesei megújulási törekvéseinknek, mert a hulladékmentes technológia a fafeldolgozásban már rendszerszemléletet hordozó elem.

A fakitermelési munkák során a kitermelt bruttó fatömegnek kb. 20%-a az erdőn marad mint vágástéri hulladék, melyből 10—15% mobilizálható. A fafeldolgozás során a felfűrészelt hengeresfának kb. 40%-a darabos hulladék, 13—15%-a fűrészpor. A paláston levő kéreg is kitesz kb. 10—15%-ot, melyet a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően a felméréskor nem vesznek számba. A Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság műszaki fejlesztésével arra törekszik, hogy az eddig nem, vagy csak részben hasznosított erdei és fafeldolgozási hulladékot, mint *másodlagos nyersanyagot*, megmentse a népgazdaság számára. A fakitermelési munkák keretei között kialakítottuk a *hulladékszegény* technológiát. A keletkező vágástéri hulladék méretében igen sokféle, így az összegyűjthetőség, szállíthatóság és tárolhatóság érdekében homogenizálni kell, amelynek legkézenfekvőbb módja az *aprítás*.

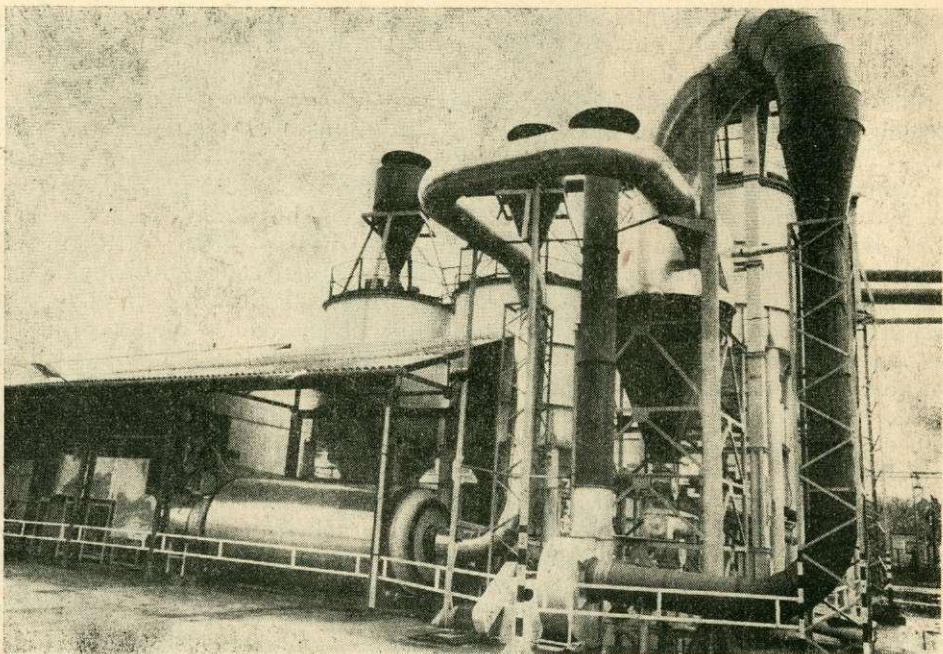
Az erdőgazdaság műszaki kollektívája erre a célra kifejlesztette az EA típusjelű egri aprítógép-családot, melyet már sorozatban is gyártunk. A gépek a felhasználók igényei szerint készülnek: stabil, kézi etetésű mobil, és darus kiszolgálású mobil kivitelben. Az egri aprítógépek kategóriájukban elérik mind műszaki színvonalban, mind teljesítményben a tőkés importból beszerezhető gépek paramétereit. A *hazai szellemi alkotások alapján hazai gépgyártó bázison előállított gépekkel igen jelentős tőkés importot takarítunk meg*.

Az egri aprítógépek által előállított termék az erdei apríték, kedvező tulajdonságokkal rendelkező, új energiahordozó, de az eltüzeléshez speciális berendezés szükséges. Ezzel a céllal alakítottuk ki az *egri előtét-tüzelő berendezést*, amely az olajüzemű léghevitők és hőcserélők olajégője helyére szerelhető. Az előtét-tüzelő berendezések sorozatgyártása szintén megindult, ez lehetőséget nyújt a gazdálkodó egységeknek tüzelőolaj kiváltást célzó energiaracionalizálási beruházások létrehozására.

A *hulladékszegény technológiánál* külön ki kell emelni, hogy a többlet nyersanyag, az aprítéktermelés mellett *elsődlegesen a fő tevékenységet, az erdőfelújítást szolgálja!* A hagyományos módszernél ugyanis utólag többletköltséggel távolítható el a vágáshulladék, mely akadályozója a természetes felújításnak, vagy mesterséges erdősítésnek.

A *fafeldolgozó üzemünkben a hulladékmentes* technológiát dolgoztuk ki. Célkitűzésünk, hogy a fűrészüzembe érkező valamennyi rönköt lekérgezzük (saját fejlesztésű kérgezógéppel) és a kéreg, ill. a kéregmentes hulladék a továbbiakban már értékesebb terméként hasznosítható (faapríték — fabrikett). Aprítékból brikettet gyártani jelenleg nem gazdaságos. A kéregmentes alapanyag feldolgozása lehetővé teszi a korszerűbb, igényesebb, ún. *duzzasztott fogú* fűrészlap alkalmazását, mely által nő az anyagkihozatal, nő a gépek teljesítménye, csökken a fajlagos villamosenergia-felhasználás és a hulladék. Javul tehát a főtermék — a fűrészáru — minősége.

A koncentráltan keletkező kérget kalapácsos daráló őrli, majd a feldolgozás során képződő fűrészporral összekeverve dobszárítóban 12—16% nedvességtartalomra leszárítjuk. A száraz elegyet ezután egy nagyteljesítményű dugattyús préssel, igen nagy nyomáson, kötőanyag nélkül, ún. *fabriketté* préseljük. A brikett, mint új energiahordozó gyakorlatilag eddig csak kis részben hasznosított alapanyagból készül, igen előnyös tulajdonságokkal rendelkezik. Csomagolva jól kezelhető, szállítható, tárolható és higiénikus. Nem igényel különleges tüzelőberendezést, fűtőértéke meghaladja a hazai barnaszénkéét. Minimális a hamutartalma, kénmentes, nem szennyezi a környezetet. Egy kg olaj alig több, mint 2 kg brikettel helyettesíthető. A rönkfeldolgozás során kelet-

A felnémeti brikettáló üzem

kező darabos hulladék is tovább hasznosítható aprítás útján (cellulóz, furfuról, fehérje, alkohol, forgács, farost, energia stb.)

A Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság rendszergazdája a faanyag teljeskörű hasznosításának, a hulladékszegény fakitermelési és a hulladékmentes fafeldolgozási technológiáknak. Energiahordozó termékeink előállítására mellett gyártjuk, forgalmazzuk, beüzemeljük és szervizeljük a rendszerhez tartozó gépeket. A termelési rendszer keretei között szakmai irányítást is végzünk és szaktanácsadással állunk a partnerek rendelkezésére. Így alakult ki erdőgazdaságunknál a hulladékhasznosítás termelési rendszere, mely már szerves része a fa komplex hasznosításának.

Új telepünkön létrehoztuk az ágazat legmodernebb gépjavító bázisát, ahol korszerű eszközök és fejlett technológia biztosítja a gyors, jó minőségű javítás feltételeit. Három fokozatú karbantartási rendszert alkalmazunk. Minden járműre és gépre éves tmk-terv készül. A karbantartást a központi javító-műhelyen kívül erdészeti műhelyekben is végezzük. A karbantartási rendszerhez szervesen csatlakozik a részegységcserés javítási rendszer. A részegységeket saját műhelyben újítjuk fel, melyek raktározásra, majd újbóli felhasználásra kerülnek. A két rendszer együttes alkalmazása eredményezi, hogy a javítás átfutási ideje lényegesen lerövidül. A fenti tevékenységen kívül jelentős az importalkatrész kiváltását szolgáló felújító és gyártó tevékenység. Kiterjedten alkalmazzuk az alkatrészek javításánál a korszerű fémpor-felszórós technológiát és két konzignációs raktárral rendelkezünk. Itt működik az oktatóközpont is, mely folyamatosan biztosítja a korszerű gépekhez a korszerű ismereteket és szemléletet.

Erdőgazdaságunk sajátosságai között említést kell tennünk a *világhírű lipicai tenyészetünkről*, genetikai értékének növelési lehetőségeiről is. Idegenforgalmi szolgáltatásokkal párosulva — a tenyészet állami támogatása mellett —

igen hasznos lehet. Említést érdemel a 0,6 ha-on az az *intenzív pisztrángte-nyészet*, mely természetes körülmények között évente 10—120 q halhústerme-
lést és 1—1,5 millió ivadéknevelést biztosít.

Vadgazdálkodásban a terület vadeltartó-képességének megfelelő vadlétszám és minőségi elemek kerülnek előtérbe. Zárttéri tenyészetben a gimsszarvasnál a hármas hasznosítás (gyógyszeralapanyag, vadászat és hústermelés) jelenti az *intenzív* gazdálkodást. Ezekon kívül jelentős az erdei *melléktermék* tevékeny-
ségünk is: a faszén, a kőbányászat, a barkácsüzem, biokonvertált áru (kéreg-
ből humusz) termelés. *Erdei kisvasútjainkon* a Bükkben és a Mátrában több
mint fél millió utast szállítunk évente, egyre kulturáltabb körülmények kö-
zött.

*Külön kell szólnunk a kedvezőtlen termőhelyi adottság mellett erdőgazda-
ságunk sajátos helyzetéről, mely abban nyilvánul meg, hogy az erdővel szem-
ben támasztott minden igény (termelési, környezetvédelmi, közjóléti) fokozot-
tabb mértékben jelentkezik!*

A *lejtős területek* elsődlegesen nem a termelést, hanem a környezetvédel-
met szolgálják. A Bükk-fennsík, Miskolc és Eger egészséges ivóvíz-ellátásának
a bázisa. Az *erdő üdülési, közjóléti* szerepén belül említést érdemel a *Mátra
hegység*, amely ma hazánkban a legmagasabb, és a legtöbb *hegyvidéki üdülő,
szanatórium itt található!* Számptalan hasznos társadalmi szolgáltatást nyúj-
tunk az egész magyar társadalom javára, de terhét vállalati szinten kell vi-
selni! 1985-ben az „Erdők Évében” érdemes elgondolkodni azon, hogy ilyen
exponált területen, mint az erdőgazdaságunk — Mátra és a Bükk hegység nyu-
gati része — hogyan tudja szolgálni egyszerre a minden irányból növekvő, sőt
fokozódó követelményrendszerben — a termelést, a környezetvédelmet és a
közjóléti tevékenységet — *normatív szabályozó rendszerben éves eredmény-
érdekeltség mellett? Meggyőződésünk, hogy a terhek viselésére, — figyelembe
véve az erdők ösztársadalmi fontosságát, érdekét — kedvezőbb gazdasági
szabályozók szükségesek!*

Az erdészek közismert szakmaszeretete sok nehézség leküzdésére ma is ké-
pes. A VII. ötéves tervre készülve mi erdészek is többet akarunk nyújtani a
népgazdaságnak. Ez a több azonban az erdő ösztársadalmi hasznában van.
Ezt kell szem előtt tartani a vállalati feladatok és a gazdálkodás feltételei-
nek meghatározásánál.

Dr. Kovács Jenő

FELSZÓLALÁSOK

Az elhangzott előadást követően három felszólalás hangzott el. Elsőnek is
dr. Királyi Ernő, a MÉM EFH vezetője a mezőgazdasági és erdészeti kormány-
zat nevében üdvözölte a közgyűlést, tolmácsolva *Váncsa Jenő* miniszter elv-
társ személyes üdvözlését és köszönetét az erdészeti társadalmat képviselő
szakmai szervezetünk tagjainak az elmúlt időszakban végzett eredményes
munkáért.

„Teszem ezt — folytatta — az Erdészeti és Faipari Hivatal és a magam ne-
vében is, tudva és elismerve azt, hogy az Országos Erdészeti Egyesület nem-
csak a szakma élő lelkiismerete, hanem élesztő lángja az újnak, szószólója a
szakmai szeretetnek, az erdészeti hivatástudatnak. Az Országos Erdészeti
Egyesület szervezetei „míves műhelyei” a szakma szeretetének, a szakma fej-
lesztésének, ellentmondásai feltárásának. Külön öröm számomra, hogy mind-

ezek mellett gerjesztői is. Ezért, úgy mond, ez a harc a magyar erdészet fejlesztéséért, a mindenkori megújulásért folyik, „erdész-méltósággal”, szakmai rangra, beosztásra való tekintet nélkül. Köszönet érte az Országos Erdészeti Egyesület és szervezetei vezetőinek, választott tisztségviselőinek.

Öt évvel ezelőtt itt álltam Önök előtt és elmondtam a VI. ötéves terv fagazdasági célkitűzéseit, beleszóve azokat a vágyakat, amelyeket a magyar erdőkért érzett felelősség kapcsán minden erdész magáénak vallott. Most engedjék meg, hogy számot adjak elvégzett munkánkról, elért eredményeinkről, de azokról az ellentmondásokról is, amelyek feloldását szívünk-lelkünk egyenesen óhajtotta volna, de az ellentmondásokat megszüntetni nem tudtuk. Kezdjük az eredményeinkkel. Mit mutat az elmúlt öt év mérlege?

Először: Megállapítható, hogy a fagazdaság többirányú társadalmi-gazdasági feladatait jól teljesítette.

- Az ország faellátásában alapvető mennyiségi zavarok nem voltak, az árualapul szolgáló nettó fakitermelés 12⁰/₀-kal, a tőkés kivitel 41⁰/₀-kal nőtt, a tőkés faimport 30⁰/₀-kal csökkent 1985-ben 1980-hoz képest.
- A fenyőhelyettesítési kormányprogram 1985. évben már 40—50 ezer m³ fenyő fűrészáru és 60—70 ezer m³ fenyő hengeresfa megtakarítást eredményez. Értéke megközelíti az 1 milliárd forintot.
- Az import energiatakarékosság keretében felhasznált faenergia 100 ezer tonna olajjegyértéket tesz ki.
- Az erdőalap tovább gyarapodott; a 30 ezer ha-os, öt év alatti erdőtelepítési terv 17⁰/₀-kal túlteljesül.
- A faipari termékek termelése követte a piaci hatásokat és a külső gazdasági körülményeket; általában szinten maradt.
- Az erdők védelmi és jóléti funkcióval szembeni társadalmi igények teljesültek.
- Alapvetően megtartottuk emberi értékeinket: az erdészek és faiparosok közszellemét jónak ítéljük, a munkaerő létszáma alig csökkent, a munkaerő összetételében azonban vannak problémáink. A jó szakemberek megtartásában teendőink vannak anyagi és erkölcsi téren egyaránt; a munkafegyelmet nem tudtuk megszilárdítani. Ugyanakkor jelentősen fejlesztettük szociális körülményeinket.
- A vállalatok integrációs színvonala jelentősen nőtt, az innovációk alkalmazásában vállalati és termelőegység szintjén még soros teendőink vannak.
- Az állami irányítás eszközrendszerének vannak hiányosságai. Indokolatlanul sújtják a gyenge termőhelyi adottságú gazdaságokat, nem adnak lendületet célszerű, népgazdaságilag indokolt rekonstrukcióknak, pótlásoknak, fejlesztéseknek.

Másodszor: Melyek azok az ellentmondások, amelyek ellen folyamatosan hadakozunk, de megoldani — szándékaink ellenére — nem tudtuk?

1. Az erdőműveléshez kapcsolódó hosszú távú érdekeink, amelyek a jövő jó erdeinek alapját képezik, másodlagossá váltak.
 - 16—18 ezer hektárral nőtt öt év alatt a befejezetlen erdőfelújítási kötelezettség.
 - Az erdőfelújításokban túlzottan nőtt az akácok aránya és a sarj aránya.
 - Lassú a korszerű fafajták és a korszerű csemetenevelési módszerek elterjesztése.

- A 10 éves fakitermelési lehetőségen belül több helyen a jobb minőségű erdőket vágták ki és a gyengébbek megmaradtak.
- Elháríthatatlan károkat szenvedtek eredeink, de vannak káraink, amelyeket elháríthatunk volna.
- A nagy erdészetek megalkotásával sok helyütt nincs az erdőnek területi gazdája.

Összességében úgy fogalmazhatnánk, hogy elodáztuk az elmúlt évek alatt a fatermesztés, az erdőalap számottevő minőségi javítását.

2. Sajnos a gazdaságirányítási rendszer szigorított elemeinek bevezetésével csökkent a fagazdaság jövedelemtermelő képessége. A társadalmi tiszta jövedelem mintegy 20⁰/₀-kal csökkent az ágazatban. Okaként felsorolható az árszínvonal és a piaci kereslet stagnálása, az anyagárak 4—6, a bérszínvonal 5—7⁰/₀-os növekedése. A több mint másfél milliárdos vállalati hatékonyság növekedéssel nem sikerült ellensúlyozni e külső körülményeket, és így a vállalati nyereség öt év alatt 40⁰/₀-kal csökkent, melynek következtében a vállalatok szerfelett differenciálódtak.
3. A fagazdaság műszaki fejlesztése nem tartott lépést a korszerűségi követelményekkel.
 - A beruházás számított 86⁰/₀-os növekedése helyett a tervidőszak végére 1980-hoz képest 17⁰/₀-kal csökkent.
 - A 14 milliárdos állóeszköz-állomány 40⁰/₀-a elhasználódott, a tervezett fejlesztésnek csupán kétharmada realizálódott.
4. Továbbra is megmaradt az ellentmondás a környezet és a fagazdaság dolgozóinak jövedelemszintjében; különleges kormányintézkedések ellenére az elmaradást pótolni nem tudtuk, ezért továbbra is fenntartjuk a bérpolitikai intézkedések igényét.

Hogyan látjuk a következő tervidőszak fagazdasági fejlesztésének lehetőségeit és feladatait?

Mindenkor elmondjuk — ma is — a magyar erdészek munkájának teremtő ereje megmutatkozik a hazai erdők élőfakészletében, amely ma mintegy 260 millió bruttó m³-t számlál. Ez az erdőalap alkalmas arra, hogy a szakmai követelmények és feltételek betartása mellett, évi 8,5—9 millió bruttó m³ fatérfogat kitermelésére. A kitermelhető fatérfogat minőségi és méreti megoszlása azonban gyengébb mint az előző öt évben volt, ezért a többlet árualap elsősorban az agglomerált lapipar fejlesztését, a primér termékek kivitelének növelését és a lakosság energiaellátásának javítását szolgálhatja. Mindezek alapján a következőket tervezzük.

1. A faexport 11—12⁰/₀-os növelését, a tőkés elszámolású export-import egyenleg 9—12⁰/₀-os növelését.
2. Az ipari hasznosításra nem kerülő fanyersanyag importkiváltó energiara-cionalizálásban vehet részt, ezért tervezünk 500 ezer tonnás erdei apríték és 140 ezer tonnás fagazdasági biobrikett-termelés megvalósítását, mely 190 ezer tonna olajgyenértéket pótol.
3. Az építőipari fejlesztésben megvalósíthatónak tartjuk a 2000 db/év kapacitású Betonyp lakóház gyártást, a speciális forgácslap fejlesztést (OSB) építőipari és csomagolóipari célra.
4. A bútorigipari célú fejlesztésben forgácslapbővítő kapacitásfejlesztés szerepel. Fejlesztetni kívánjuk a rétegelt lemezgyártást importhelyettesítés és a járműipar igényeinek kielégítése céljából. Ipari célú középkevény farostlemezzel

fejlesztést is számba veszünk, amellyel a fenyő import kiváltást, a farost-import csökkentést és az exportbővítés céljait kívánjuk szolgálni.*

5. Az erdőgazdálkodásban az erdők minőségi állapotának javítását, az erdőterület 8—10 ezer hektáros évi növelését, és a tervszerűség betartását kívánjuk biztosítani. Az erdőművelésben felszámoljuk meglévő elmaradásainkat. Javítjuk az erdőművelési feltételeket, biztosítjuk az erdők védelmét, az erdőművelési technikában és technológiában jelentős korszerűsítést hajtunk végre. az erdőművelési egységárak emelésével, a vadállomány határozott szabályozásával, korszerűbb és szárazságtűrőbb csemetenevelési és erdőtelepítési-pótlási módszerekkel biztosítjuk az erdőművelés korszerűségét. Célnk a minőséget adó tölgy és bükkállomány termőhelyeinek védelme és fenntartása, ahol lehet, bővítése. Az import fenyő helyettesítése fenyő- és nyártelepítésekkel, faipari fejlesztéssel egybekötve.

Gazdasági célunk: az új erdőtelepítéseket a jó és közepes termőhelyeken kívánjuk létrehozni, másutt környezetvédelmi fásításokat, erdősítéseket hajtunk végre.

A vállalati irányításban új szerepekhez jutott a vállalati tanács, a Kereskedelmi Kamara, az MTESZ, amelynek társult tagja az Országos Erdészeti Egyesület és a Faipari Tudományos Egyesület is. Új szerepkörhöz jutottak a vállalkozók, de új feladatai vannak magának az Erdészeti és Faipari Hivatalnak is és különösen területi szerveinek, az ERSZ erdőtervezési irodáinak és az erdőfelügyelőségeknek.

Az erdőfelügyelet a szakmai előírások betartását különféle felvilágosító tevékenységével segíti elő, de kikényszeríti a törvény erejével a minőségi fa-termesztést és megvédi, alkalmazza területe egészén a tartamos erdőgazdálkodást, valamint a bővített újratermelést. Olyan felügyeletet kívánunk megvalósítani, amelyben az erdőművelés és az erdőhasználat követi a tervszerűséget. Törvényes előírásokkal a nem megfelelő erdőgazdálkodást bírsággal fogjuk sújtani. Úgy vesszük, hogy ezek a bírságok olyan „önkéntes vállalati adományok”, amelyeket másutt új erdők telepítésére vagy meglévők javítására fordíthatunk.

A gazdálkodók hatékony vállalkozását minden okos eszközzel segítjük. A kedvezőtlen adottságokat ökonómiailag is el kívánjuk ismertetni és kiegyenlíteni. Nem nélkülözhetjük a hatékony gazdálkodást és azt az igényt, hogy nőjön a vállalatok jövedelemtermelő képessége. A fenti feladatok végrehajtásához a következő tervidőszakban igényesebb káderekre van szükség. A mi kádereink erre alkalmasak, kitűnő vezetők találhatóak a korosztályt illetően a második és harmadik sorban, mind a mérnöki, mind a technikai állományt figyelembe véve. Ezek a káderek alkalmasak arra, hogy az erdővel kapcsolatos törvényeket és előírásokat valóra váltsák.

Kovács Jenő elvtárs, a Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Állami-Díjas vezérigazgatója előttem beszélt az indiai filozófiáról. Én is szeretném megerősíteni: valóban nem az erdőknek van emberekre szüksége. Mi nem hiányzunk az erdőknek, hisz a legtöbb kárt benne az emberek okozzák. Az emberi társadalom azonban nem tud erdő nélkül élni, mert az erdő nélkül nincs jó víz, nincs tiszta levegő, de nincs munkánk és ezáltal létalapunk sem nélküle. Mi pedig, főfoglalkozású és főhivatású erdészek ezért az erdőért élünk és ennek az erdőnek a felújításán fáradozunk.

* A faipari fejlesztések mértéke a vállalatok jövedelemtermelő képességétől, a termék jövedelmezőségétől függ.

Köszönöm az erdőért és az erdőben a magyar társadalomért végzett nehéz munkát, mi pedig, akik alázattal szolgáljuk a fagazdaság dolgozóinak, fizikai munkásainak és irányítóinak ügyét, ígérjük, hogy a következő időszakban is megtesszük, erőnket és időnket nem kímélve mindazt, amit korunk parancsol, amit korunk megtenni enged.

Végül engedjék meg, hogy köszönetemet fejezzem ki az Országos Erdészeti Egyesület választmányának, tisztségviselőinek, elnökének, főtítkárának eredményes munkájáért, és kívánok már most a megválasztandó tisztségviselőknek további eredményes és sikeres munkát."

Másodiknak *dr. Soós Gábor* ny. államtitkár, az MTESZ országos elnöksége, a testvéregyesületek, a TIT országos elnöksége és az Országos Agrár tudományi Választmány nevében köszöntötte a küldöttértekezlet valamennyi tagját és rajtuk keresztül az OEE tagságát. Gratulált ahhoz a munkához, amelyet a két közgyűlés között elvégzett. Megerősítette a vezetőségi beszámolóban bejelentett MTESZ vb. megállapítást, amely szerint az egyesület a hat év alatt tevékenységét jelentős mértékben továbbfejlesztette. Nagyra értékelte a bizottság — mondotta —, hogy az egyesület munkájában időről-időre képes volt megújulni, előremutató, új szemléletet kialakítani és olyan célokat kitűzni az erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás területén dolgozó szakemberek elé, akik az egyéni ambíciójukat, törekvéseiket, szaktudásukat hozzá csatlakoztatják az ország egész erdőgazdálkodásának, vadgazdálkodásának a fejlesztéséhez.

Elismeréssel szólt arról a tényről, hogy az egyesület tagságán túlmenően hadba tudta fogni a keretein kívül tevékenykedő szakembereket is. Fogalmazása szerint az erdészet — mint például a kertészet, méhészet — fanatikus szakma, ez összetartja és szakmaszeretetével példát mutat másoknak is. Fontosnak tartotta azonban ezen túllépni, jobbá és szorosabbá tenni az egyesületek közötti kapcsolatot. Elsősorban az Agrártudományi Egyesülettel, hogy megvalósulhasson a racionális földhasználat. Ötéves tervenként 40 ezer hektárnyi új erdő telepítésével az ezredfordulóra 22%-os erdősültséget látott nagy erőfeszítések árán elérhetőnek. De nemcsak telepíteni, meg is kell védeni az erdőt. „Ne a fa törjön a telepítés után derékba — mondotta —, hanem annak a keze, aki ilyen módon mer nyúlni a fához!"

Részletesen foglalkozott azzal a felvetéssel, hogy az egyesületek vezetősége kapjon nagyobb jogkört az egyes szakmai, a szakmára vonatkozó kérdések megvitatásánál, eldöntésénél. Ezzel kapcsolatban azt a tájékoztatást adta, hogy a következő időszakban dolgozza ki a szövetség a felsőbb vezetés ide vonatkozó álláspontja alapján, hogy milyen módon lehet az egyesületeket közvetlenebbül is bevonni a kormányzati munkába.

A harmadik felszólaló *dr. Csötönyi József* az egyesület budapesti intézőbizottságának vezetője volt. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az „Erdők Éve” nem korlátozódik az 1985-ösre, hanem azt az „Erdők Évei” követik. Az innováció kellő érvényesülése érdekében helyénvalónak tartaná, ha mind több vállalatnál tudományos csoportok alakulnának, amelyek valós kérdések, gondok megoldásában működnének közre. Időszerű a klubélet újrakeltése, ez egyben innovációs műhely is lehetne. Sok lehetőséget lát az „olvasó körök”-ben. A szakirodalom rendszeres tanulmányozása a fejlődés alapkövetelménye. Az átlagosnál több figyelmet sürgetett a szociálpolitikai kérdésekre fordítani — hatékony, célraorientált munkáltatói szociálpolitikát, ember-, egészség-, és kultúrcentrikus gazdálkodást.

A közgyűlés meghallgatta a felszólalásokat, majd határozatokat hozott. Jóváhagyta a vezetőségi beszámolót, az ellenőrző bizottság jelentését és a vezető tisztségviselők részére a felmentést megadta. Jóváhagyólag tudomásul vette, hogy folyamatban van az 1984. évi kecskeméti közgyűlés határozatának végrehajtása, az egyesület egykori székházának emléktáblával való megjelölése. 1986-ban az egyesület fennállásának 120. és a székház felépítésének 100. évében a vezetőség gondoskodik az évfordulónak szerény keretek között, de méltó módon való megünnepléséről. A közgyűlés módosította az Alapszabályok 6. pontját és a tagsági díj mértékének megállapítását az elnökség hatáskörébe utalta.

A közgyűlés az elnökség javaslata alapján különös háláját és tiszteletét fejezte ki a magyar erdőgazdaság és az Országos Erdészeti Egyesület érdekében hosszú időn át kimagasló eredménnyel kifejtett munkálkodásáért *dr. Madas András* ny. miniszterhelyettesnek, az egyesület 23 éven át volt elnökének, *Tömpe Istvánnak*, az egykori Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetőjének, az Állami Rádió és Televízió Bizottság ny. elnökének, valamint *Joachim Buff* erdőfőtanácsosnak, a Nordwestdeutscher Forstverein elnökségi tagjának, s ezért nevezetteket az egyesület tiszteletbeli tagjaivá választotta.

A közgyűlés felhívással fordult az állami erdő- és fafeldolgozó gazdaságok, elsődleges faipari vállalatok, nagyobb erdőterülettel rendelkező és erdészeti szakembert alkalmazó mezőgazdasági termelőszövetkezetek és a tárca más szakvállalatainak s intézményeinek vezetőihez, hogy pártoló tagként, a mai gazdasági körülményekhez igazított felemelt jogi tagdíjjal támogassák az egyesületet. Felhívta a tagság figyelmét az egyéni tagdíj pontos fizetésének kötelezettségére. A helyi csoportok vezetőségei a következő hónapokban fordítsanak különös figyelmet a tagdíjfizetési morál megszilárdítására, a vezetők erkölcsi súlyukkal támogassák a gazdasági felelősöket abban, hogy ennek a határozatnak érvényt szerezhessenek.

A közgyűlés felhívta megválasztott vezető testületeinek és tisztségviselőinek figyelmét arra, hogy a IX. Erdészeti Világkongresszus manifesztumának szellemében olyan programokat dolgozzanak ki cselekvési vezérfonálul, amelyek fokozzák az erdészeti társadalmi nyitottságát, bővítik kapcsolatait a társadalommal mind a szakma, mind a társadalom javára. Erősítsék és bővítsék az egyesület kapcsolatait mindazokkal az állami és társadalmi szervekkel s intézményekkel, amelyekben keresztül fokozható az energiák áramlása az erdészet és a társadalom között. Az anyagi lehetőségeken belül fokozzák az egyesület nemzetközi aktivitását, fejlesszék tovább nemzetközi kapcsolatait. A helyi csoportok támogassák a vállalati, intézményi, szövetkezeti kollektívát a termelési és közművelődési célok elérésében, törekedjenek arra, hogy a szervezett értelmiség képviselője a fontosabb vállalati döntések meghozatalának részesévé váljék és ezen keresztül réteghelyzete az MSZMP XIII. kongresszusa határozatának szellemében fejlődjék.

A FAINFORG Fagazdasági Információs Szolgáltató és Szervezési Közös Vállalat ágazati szakmai rendszerek kifejlesztésére

erdészeti és faipari közép- vagy felsőfokú végzettségű

munkatársakat keres. A számítástechnikai ismeretekkel rendelkezőket előnyben részesítjük.

FAINFORG, Budapest VIII., Baross u. 84., 1082. Telefon: 338-375.

AZ 1985. ÉVI „BEDŐ ALBERT”- EMLÉKÉRMESÉK

DR. BONDOR ANTAL

a mezőgazdasági tudományok kandidátusa c. egyetemi docens, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgató-helyettese.

Különböző vezető beosztásaiban tevékenyen hozzájárult ahhoz, hogy fokozatosan javult az erdőgazdaságok, de főleg a faipari vállalatok technikai felszereltsége, mind szélesebb körben terjedtek a korszerű erdészeti szaporítóanyag-termesztési eljárások, növekedett az erdőfelújítások tervszerűsége.

DÉNES JÁNOS

több mint három évtizede a Délalföldi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság kisteleki erdészete felgyői kerületének vezetője.

A KGST-ben több mint tíz éven keresztül az erdőgazdasági és fafeldolgozó ipari állandó munkacsoport, valamint az erdészeti állandó munkacsoport tagjaként tevékenyen részt vett a feladatok végzésében. Több tudományos és szakmai bizottság, tanácsi, illetve egyéb szakmai szerv tagja, ahol megbízatásait teljesíti. Az OEE-nek 1955 óta tagja. Tizenkét éven át tevékenyen részt vett az OEE vándorgyűléseinek és a hozzá kapcsolt műszaki napoknak mindenkor emlékezetes szervezésében. Az egyesület ERTI helyi csoportjának elnöke. Tagja az MTA—MÉM Erdészeti Bizottságának, a nemesítési albizottság elnöke.

Széles körű szakmai ismeretei alapján, kitűnő reagálóképességgel, rendszeresen tart előadásokat az Erdészeti és Faipari Egyetemen, valamint egyesületünk szakosztályjaiban és helyi csoportjainál. Szakirodalmi tevékenységét több könyv, számos szakcikk és tanulmány reprezentálja. Harminc évi aktív egyesületi tevékenységét, valamint kimagasló gyakorlati, vezetői és tudományos munkásságát ismerte el egyesületünk elnöksége a Bedő-díj adományozásával.

Kerületében példásan hajtotta végre a Tisza-hullámtér rontott füzeseinek átalakítását nemesnyárasokká. Ezen idő alatt kerületében 108 ezer m³ fa kitermelését és 314 ha erdő felújítását szervezte és irányította. Az új technika és technológia iránt mindig fogékony volt. Az erdőgazdaság területén az első motorfűrészek az ő kerületében dolgoztak, a hosszúfás vágástéri anyagmozgatást a kisteleki erdészetnél ő alkalmazta először, az erdőfelújításban a gépi gödörfűrőt erdészeténél ő honosította meg.

Kimagasló szakmai képzettségével, példamutató emberi magatartásával környezete elismerését, bizalmát, szeretetét elnyerte.

Társadalmi, politikai, közéleti tevékenysége sokrétű. Az egyesületnek 1954 óta aktív tagja, a rábizott egyesületi feladatokat a tőle megszokott lelkiismeretességgel látja el.

G Á S P Á R - H A N T O S
G É Z A

a MÉM Erdőrendezési Szolgálat műszaki igazgatója.

18 évi keszthelyi szolgálata alatt erdőművelési feladatokat látott el, különböző beosztásokban. Kidolgozta a balaton-felvidéki kopárok és rontott erdők fenyőmagvetéssel történő betelepítését, illetve átalakításának eljárását, aminek alapján mintegy 2000 ha sikeres fenyőerdősítés létesült. A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem szakembereivel együttműködve, vizsgálta a keszthelyi lép erdőgazdasági hasznosításának lehetőségeit. Terveinek és eljárásának eredményeképpen, mintegy 1000 ha-on valósult meg az erdőtelepítés. Részt vett a „Magyarország erdőgazdasági tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai” c. utasítás kidolgozásában a Nyugat- és Közép-Dunántúl egyes, a keszthelyi erdőgazdasághoz tartozó tájainak részletes kimunkálásával. A Keszthelyi Agrártudományi Egyetemen a „Mezőgazdasági fásítás” c. tárgyat meghívott előadóként oktatta. A keszthelyi erdőfelügyelőség vezetőjeként bekapcsolódott az erdők több célú hasznosításának munkájába. Több publikációban, előadásban foglalkozott az erdők környezetvédelmi és szociális-üdülési rendeltetésével. Minisztériumi munkakörében elsősorban erdészeti gazdaságpolitikával, a távlati tervezés elméleti és gya-

korlati kérdéseivel, a többcélú erdőgazdálkodás összehangolásával, az erdőállomány-gazdálkodás és az erdőrendezés fejlesztésével foglalkozott. A MÉM Erdőrendezési Szolgálat műszaki igazgatójaként az üzemtervezés rendszerének és módszereinek fejlesztésében szerzett maradandó érdemeket az 1984. évi „Erdőállomány-gazdálkodási útmutató” kidolgozásával és szerkesztésével.

Egyesületünknek 1953 óta tagja. 1971-ig, tizenöt éven át, a keszthelyi csoport titkára volt. 1971-től egyesületünk elnökségének tagja és az erdőrendezési szakosztály vezetője.

Több mint három évtizedes gazdag, termékeny szakmai tevékenysége során sokszor vállalt úttörő szerepet, s ezek mindig sikeresek voltak. Kiemelkedő egyesületi és szakmai tevékenységét ismeri el egyesületünk elnöksége a Bedő-díj adományozásával.

V A R G A B É L A

a Mátrai Erdő- és Fajfeldolgozó Gazdaság erdőművelési osztályának vezetője.

Kimagasló tudása kiváló szervezőképességgel párosul, így munkaterületén széleskörűen hasznosul. Az erdőművelés számos területén élenjáró munkásságot fejt ki, mint pl. a csemetetermelés fejlesztése, az erdészeti nemesítés, a vegyszeres erdővédelem, a vadkárelhárítás stb. Minden lehetőséget megragad az erdőgazdálkodás jobbítására. Tudását fáradságot nem ismervé igyekszik átadni az erdőgazdaság határain belül és kívül is. Számos publikációja jelent meg. Rendszeresen előad felső- és középszintű továbbképző tanfolyamokon, az Erdészeti és Faipari Egyetemen és a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen is.

Egyesületünk munkájából is nagy részt vállal. Hosszú évek óta tagja AZ ERDŐ szerkesztő bizottságának, az OEE választmányának. Néhány évig az elnök-

ségnek is tagja volt és már másodszor választják meg az erdőművelési szakosztály vezetőjévé. Munkáját fémjelzi többek között a győri vándorgyűlés vitaforumán tartott előadása, s azóta is az egész magyar erdőgazdálkodást alapvetően érintő kérdések megoldására való törekvés szerepel az irányítása alatt álló szakosztály munkájában.

KIRÁLY PÁL

az „Erdőgazdaság és Faipar” című szaklap felelős szerkesztője.

Három évtizedes szakmai pályafutásának kerekén a felét, 15 évet, az erdőgazdasági gyakorlatban töltötte mint erdészeti műszaki vezető, erdészetvezető, majd főmérnök. Kedvelt munkaterülete az erdőművelés volt, erdészete területén az 1950-es és 60-as években több száz hektár erdőfelújítás, erdőtelepítés, erdőn kívüli fásítás, rontotterdő-átalakítás és nevelővágás végrehajtását tervezte és irányította. Emellett műszaki feladatokkal is foglalkozott. Vizsgázott vasútüzem-vezetőként, mintegy 60 km

erdei vasút üzemelését felügyelte, illetve felújítását tervezte és irányította. Rézsese volt vállalata fűrész- és lemezipari fejlesztésének is. Vezetői munkakörének jobb ellátása érdekében, 1967–69-ben, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem mérnök-közgazdász szakának elvégzésével erdészeti tudását friss, korszerű közgazdasági ismeretekkel egészítette ki.

1970 óta szerkeszti az ERFA-t, amely elsősorban a szakmai középkáderek körében kedvelt, olvasott lap. Különböző újságírói műfajokban írt szócikkeinek, tudósításainak, riportjainak a száma már megközelíti a 800-at.

Egyesületünknek 1955 óta tagja, 1958-ban lépett be az Erdei Vasutak Szakosztályába, 1963-ban az Erdészettörténeti Szakosztály egyik alapító tagja, 1967-től 1971-ig pedig vezetője; 1968-tól az Erdészeti Gazdaságtani Szakosztály tagja, 1967-ben választották meg az elnökség tagjává, 1971-ben pedig az egyesület főtítkárává. Egyesületünk centenáriuma alkalmából feldolgozta és megírta az OEE százéves történetét.

Három évtizedes, sokrétű szakmai és önzetlen, gazdag egyesületi munkásságát ismerte el az elnökség a Bedő-díj adományozásával.

AZ 1985. ÉVI „KAÁN KÁROLY”- EMLÉKÉRMESEK

DR. BORSOS ZOLTÁN

erdőmérnök, c. egyetemi docens, a Nyugatmagyarországi Fagazdasági Kombinát nyugalmazott főmérnöke.

Munkássága jelentősen hozzájárult a Vas megyei erdők céltudatos javításához. Kiemelkedő tevékenysége a Farkaserdő gyertyános-tölgyes gazdálkodásának továbbfejlesztéséhez fűződik. Fegyelme-

zettségével, következetességével, az új iránti fogékonyságával, magas szakmai igényével munkatársai körében nagy tekintélyt vívott ki magának.

Kiemelkedő volt tudományos munkássága is, példamutató a társadalmi tevékenysége. Megalapítója és titkára az OEE volt sárvári csoportjának, harcos elnökségi tagja az MTE SZ Vas Megyei Szervezetének, lelkes társadalmi munkása a HNF Vas Megyei Környezet- és Természetvédelmi Bizottságának, nem utolsósorban pedig egyesületünk erdőművelési szakosztályának, valamint oktatási és közművelődési bizottságának.

Az elismerésre méltó szakmai, tudományos és közéleti munkásságáért, melyet közel száz publikáció, előadás és közszereplés fémjelez, több alkalommal részesült kitüntetésben. Elnökségünk a magyar erdőgazdaság fejlesztése és az egyesület érdekében kifejtett, kimagasló munkásságát a KAÁN KÁROLY- emlékérem odaítélésével ismeri el.

CSAJA DOMONKOS

a Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság nyugalmazott erdőművelési előadója.

Országosan ismert, neves erdőművelő. A fehérvyár csemete magról történő nevelésének úttörője, tapasztalatait már 1948-ban publikálta. „A táji erdőművelés irányelvei” c. kiadvány alföldi kötetének munkatársa volt, ahol 38 évi erdőművelési tapasztalatait adta közre. Ráckevétől Szegedig, 43 éven át vett részt közvetlenül vagy közvetve a Duna—Tisza közén több tízezer hektár erdő létesítésében. A fiatal erdészgeneráció neveléséből, szakmaszeretetének kialakításából mindig részt vállalt.

Egyesületünknek négy évtizeden át aktív tagja. Szakmai rendezvényeinken ma is részt vesz. Szellemének frissesége, szakmaszeretete, széles körű érdeklődése példa fiataljaink számára.

MOLNÁR LÁSZLÓ

a Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság műszaki tanácsadója.

Az erdőgazdálkodás számos pontján dolgozva, nagy szorgalommal és odaadással végezte munkáját. Pályafutása alatt nagy gyakorlati tapasztalatra tett szert; fáradságot nem ismerve munkálkodott az erdő jobb megismerésén, s valamilyeni erdőgazdálkodási tevékenység jobbításán, fejlesztésén. Kiemelkedő jelentőségű az erdőfeltárás terén végzett munkája, de maradandó többek között az állománynevelésben és a fahasználat komplex gépesítésében végzett tevékenysége is. Az állományok növedék- és hozadék-szabályozásának terén tudományos szintű munkát folytat. Egész pályafutása alatt nagy gondot fordított az erdészeti dolgozók nevelésére, oktatására, életköri eredményeik, közérzetük javítására.

AZ 1985. ÉV „CAROLUS CLUSIUS”- EMLÉKÉRMESÉI

BÁNYAI ENDRÉNÉ

gombaszakértő

Bányai Endréné a gombaismerő-tanfolyamot az 1950-es években, kitűnő eredménnyel végezte el. Tizenöt éven át gombaszakértőként működött, legutóbb Budapesten, a Moszkva téren állt a gombagyűjtők rendelkezésére. Működése alatt rendkívüli buzgalommal, energiával végezte felvilágosító tevékenységét, számtalan esetben vette elejét az esetleges gombamérgezéseknek.

Egyesületi tevékenységét 1962-ben kezdte, amikor is alapító tagja volt a mikológiai szakosztálynak. Ettől kezdve több éven át a szakosztály szervezőtitkári feladatkörét látta el. Az egyesületi gombaismerő-tanfolyamok szervezője, lebonyolítója és a gazdasági ügyek intézője volt. Munkásságát osztatlan elismerés kísérte.

DR. VASS ANNA

muzeológus

Dr. Vass Anna a pécsi „Janus Pannoniusz” Múzeum természettudományi osztályának muzeológusa, a Janus Pannoniusz Tudományegyetem Tanárképző Karának meghívott tanára. Tudományos munkája a mikrogombák rendszertanával, a Dél- és Nyugat-Dunántúl gombavilágának sok éves tanulmányozásával kapcsolatos. Ezt a munkát szervesen egészíti ki a múzeum természettudományi osztályán végzett mikológiai ismeretterjesztő tevékenysége.

Mintegy 30 tanulmány szerzője, a „Dunántúli Naplóban” eddig megjelent 33 dolgozatát „A gombák különös világa” címmel, saját tusrajzaival illusztrálta.

A Mikológiai és Faanyagvédelmi Társaság pécsi szakcsoportjának megalakulása óta vezetőségi tagja, aktív részese a szakcsoport rendezvényeinek.

AZ 1985. ÉVI VÁNDORGYŰLÉS TANULMÁNYUTJA

A vándorgyűlés második napján autóbusz-karavánnal indultak a küldöttek és a népes vendégsereg a tanulmányútra. A Bükk-hegység legszebb tájain kanyargó útvonalon jó alkalom nyílt arra, hogy a házigazda Mártai EFAG egy kis ízelítőt adjon sokrétű tevékenységéből.

Az első szakmai látnivaló a madártávlatból is impozáns felnemeti fűrészüzem volt. A modern gépekkel, berendezésekkel felszerelt új üzemi épületek, a légteret betöltő hatalmas silók, a nyújtózkodó-tekergő csökgígyók szövevénye, és az árutér példás rendje sejtették, hogy milyen erőfeszítés, mennyi ötlet, lelemény és munka kell ahhoz, hogy a rönktéren látható gyenge minőségű alapanyag minden részéből hasznos termék és gazdasági eredmény szülessen. E nagyüzem 50 000 m³ gömbfát dolgoz fel évenként. A fűrészáru 20%-a kerül továbbfeldolgozásra. A hulladék, kéreg és fűrészpor teljes mennyiségben hasznosul közvetlen hőenergia, apríték és brikett formájában.

Nem kevésbé látványos az erdészeti üzemek központja sem. Öt hektárnyi, szépen parkosított területen helyezkedik el az egri erdészet, a gépjavító üzem, a műszaki erdészet, a gépgyártó üzem és az oktatási központ. Sajnos, idő hiányában a látott üzemek tevékenységéről, főbb jellemzőiről csak szóban kaphattak tájékoztatást a tanulmányút résztvevői.

A felsőtárkányi erdészet területén az egyes látnivalók között jutott idő arra, hogy az erdészet jellemző vonásairól is szó essék. Sokak számára hasznos példa lehet, hogy a 13 ezer hektáros erdészet erdőművelési munkáit — területi munkaosztással — két erdőművelési műszaki vezető irányítja: hogy egy éve az erdészek pagony rendszerben dolgoznak, és hogy az erdészet felére kiterjedő üzemi vadászterületen 4—500 nagyvad az éves teríték...

A Bükki Nemzeti Park kapuján áthaladva az Oldal-völgyi feltáróútra kanyarodott a menet. Ez az út a feltárási tevékenységével mindig méltán büszkélkedő erdőgazdaság egyik legnagyobb vállalkozása volt. A 10 km hosszú út 1970-ben készült és 10 millió Ft-ba került. A megmozgatott földtömeg meghaladta a 100 ezer m³-t. A nehéz terepen merész ívekkel, szépen, hasznosan

Egri darus aprítógép

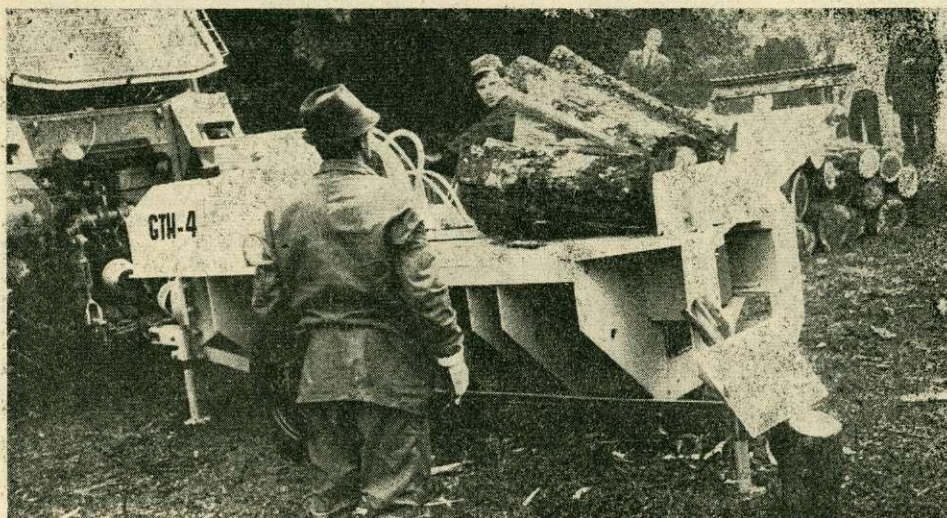
vezetett út szinte mindvégig jól kezelt, zömében 30—40 éves tölgyesek között kanyarog. Az erdész szívét-lelkét gyönyörködtető állományok azt példázzák, hogy a természet milyen bőkezűen kínálna itt a kincseit. Hogy milyen kár ezt az ajándékot egyéni és szűkebb csoportérdekeket kiszolgálva visszautasítani, azt a túlszaporodott vadállománytól szenvedő pusztuló felújítások és csökkent értékű fiatalabb korosztályok tanúsítják. A legszebb erdők ugyanis abból az időszakból származnak, amikor a nagyvad-állomány az ismert okok miatt még elviselhető szinten volt.

A völgyfői elágazónál a témához illő, borongós hangulatú, szomorkásan szemerkélő esőben sétált a hosszú sor az első számú bemutató helyre, hogy a kocsánytalan tölgy rejtélyes pusztulásával ismerkedjen. Az út mentére vonszolt, frissen kidöntött, elhalt fák és fűrészárúvá feldolgozott száradékfa a műszaki, gazdasági veszteséget érzékeltette. Igazán meghökkenítő az utat szegélyező, pusztuló, idős tölgyállomány képe volt. Az állandóság, szilárdság és méltóság szimbólumává magasztosult tölgyfák jelentős része kiritkult koronával halódva, vagy égnek meredő száraz ágcsomokkal, vörösre hámlott, felfelrepedő kéreggel, lábonhalva várja végzetes sorsát. A látvány önmagáért beszélt. A téma előadójának (*Varga Béla*) csak annyi dolga volt, hogy a látvány-ébresztette kérdésekre igyekezzék választ keresni. Rövid előadásának bevezetőjében az erdők világméretű pusztulásával keltette fel az érdeklődést:

„Korunk sorskérdései között már-már élre tör a természeti környezet egyre fokozódó károsodása. Napról-napra aggasztóbb híreket hallunk a levegő és a víz szennyeződéséről, növény- és állatfajok gyors kipusztulásáról, és arról, hogy rohamosan csökken Földünk erdőterülete.

A déli féltekén közvetlenül, az északi térségben közvetve irtja az ember az erdőt. A trópusi erdők területe évenként a legóvatosabb becslés szerint is 12 millió hektárral csökken. Az NSZK beteg erdeinek aránya egy év alatt 13%-kal nőtt, 50%-ra emelkedve.”

Az előadó a *magyar erdők kártörténetének* rövid áttekintése után áttért a *kocsánytalan tölgy pusztulásának történetére, a járványszerű betegség tüneteire, majd mértékére:*

GTH—4 hasító

„A járvány ismereteink szerint végigvonul Kelet-Európán. Hazánk tölgyeseinek eddig 27⁰/₀-a károsodott kisebb-nagyobb mértékben. A Mátrai EFAG területén az első részletes felmérés alapján közel 24 ezer hektáron, valamennyi korosztályban, csaknem 2000 erdőrészletben mintegy 200 ezer m³ tölgyfa elszáradt, ill. a közvetlen pusztulás előtt áll.”

A *jelenség közvetlen következményei* közül az anyagromlás következtében előálló értékiesésről, a termelési többletköltségekről, a kapacitás kiesésről, a termelési korlátokról, a növedék kiesésről esett szó. És arról, hogy a járvány — remélhetőleg nemcsak átmeneti — enyhülése ellenére sem szabad számításra kívül hagyni az állapot esetleges elhúzódását, vagy katasztrófális romlását.

A *betegség lehetséges okainak* a felsorolását kísérte a legnagyobb figyelem. Az előadó történelmi példákra, gyakorlati megfigyelésekre, elemi biológiai és ökológiai ismeretekre hivatkozva azt sugallta, hogy egyetlen, felismerhető és esetleg kontrollálható primér károsozót hiába keresünk. A pusztulást közvetlenül kiváltó ok — a tölgy esetében egyetlen évgyűrűre korlátozódó vízszállító sejteket eltömő gombák tömeges fellépése — csak egyetlen szeme a bonyolult erdei ökoszisztéma egyensúlyzavaraiból eredő kárláncolatnak:

„A *tudományosan bizonyított részokok és hipotézisek távolról sem elegendők ahhoz, hogy üzemi méretekben alkalmazható terápiában reménykedhesünk* — annak ellenére, hogy egyes kutatók — ki-ki a maga területén — sikeres orvoslást ígérnek (meszezés, vegyszeres rovar- és gombairtás, műtrágyázás, beteg- és elpusztult egyedek maradéktalan eltávolítása (!), rezisztencia-nemesítés, stb.)”.

Mi tehát a teendő, ha a megelőzésre és a gyógyításra nem sok lehetőség kínálkozik:

„Együtt kell élnünk ezzel a jelenséggel és felelősséggel alkalmazkodni hozzá. Az erdőgazdálkodónak e téren három kiemelt teendője van. Elsősorban fáradtságot és költséget nem sajnálva meg kell menteni az enyészettől az elszáradt és a biztos halálra ítélt egyedeket. Nem kevésbé fontos, hogy a járvány

T-10 japán erdészeti kistraktor

megszűntéig a beteg állományokból az egészséges és a túlélés reményét ígérő fákat — a potenciális túlélőket — semmilyen indokkal és céllal ne vágjuk ki! A harmadik eszköz e természeti csapás káros következményeinek korlátozására, hogy bízzunk a természet erejében, higgyük, hogy a kocsánytalan tölgy továbbra is a magyar erdők királya marad és vállaljuk a tölgygel való felújítás többletköltségét és kockázatát. Nem kisebb a feladata és felelőssége az ágazati vezetésnek és a politikusoknak sem. A kocsánytalan tölgy termőhelyének, természetének és gazdasági értékének köszönhetően nélkülözhetetlen, felbecsülhetetlen nemzeti kincsünk. Hasznosítása, megmentése az egész társadalom érdeke és kötelessége. Olyan helyzetet kell tehát az illetékeseknek teremteni, hogy az erdőgazdálkodó ne kényszerüljön az említett alapvető teendőinek elmulasztására.”

A tanulmányút tanulságos színfoltja volt a Hosszú-völgyi és ökrösi nagy összefüggő, 100 hektárnyi felújítás. A teljes védelmet nyújtó kerítésen belül az adott termőhelyen elképzelhető legértékesebb természetes és mesterséges fiatalos díszlik. Ezzel szemben a kerítésen kívül az 1969. évi teljes makktermésből származó tökéletes, természetes kocsánytalan tölgy újulatból itt-ott márcsak szánalmas hírmondó maradt... Vegyes érzelmeket váltott ki az 50 hektárnyi területet ölelő, forgalmas úttal átszelt, szemmel láthatóan vadragta ökrösi felújítás. Gazdasági kényszer szülte ezt a megoldást. A kerítés csak a vad tömeges, gyakori csoportosulását korlátozza. Bár még van remény a felújítás felcseperedésére, úgy tűnik, kevesebb markolással ezúttal is többet lehetett volna fogni.

Pázsag felé haladva az út mellett kiképzett felkészítő, rakodóhelyen „élőben” volt látható az egri kis-aprítógép, mely a közeli véghasználati termelésből kikerülő napi 5—6 m³ hulladékból készített aprítékot fújta halomba. Innen jól kezelt fiatalosokon, majd sikeres mesterséges felújítás mellett vezetett az út a püspöklesi rakodóra, ahol az erdőgazdaság melléktevékenységéből kaptak a vendégek egy kis ízelítőt. A pisztrángtenyésztésből a szó szoros értelmében (sült pisztrángot), a faszénégetésből és a gépgyártásból pedig bemutatót — üzem közben.

Az új múzeum megnyitása

A saját tervezésű és — gyártmányú *EA—03* típusú aprítógéphez *T—10* japán erdészeti kistraktor közelítette a gyéritésben dolgozó *BOBCAT 1213* típusú döntő-rakásoló által kitermelt és rakásolt faanyagot. A helyszínen volt az erdei apríték gazdaságos elégetésére ugyancsak itt kifejlesztett *HP—200* típusú előtűztűelő berendezés is. A már ismert kúpos hasítógép mellett újdonság volt a vontatott *TGH—4* jelű, a terhet hidraulikus úton magára emelő, egy műveletben görgős ékkel négyfelé hasító gép. A különböző fafajú papírfát a *KR—3* traktorhajtású gép kérgezte. Érdeklődéssel szemlélte a közönség a különböző típusú motorfűrészeket is.

A rövid pihenő után a bányahegyi úton, a Bükk fennsíkon át haladt tovább a társaság Szilvássvár felé. A páratlan szépségeivel kitérő táj látványa mellett is jutott figyelem a szakmai látnivalókra — alkalmat adva az okulásra sikerekből és kudarcokból. Különösen azoknak volt megnyugtató élmény e táj, akik 11 évvel ezelőtt az előző vándorgyűlésen, minden magyarzkodás és ígéret ellenére aggódva szemlélték a vén bükkösök helyén elterülő reménytelennek tűnő hatalmas vágásterületet. Ma a terület nagy részét teljes értékű bükk fiatalos borítja. A kisebb hézagok beerdősítése megtörtént, a legveszélyeztetettebb részleteket kerítés védi, az itt is súlyos károkat okozó vadállománytól.

A szép sikereket elismerő vélemények nem altatták el a házigazda önkritikáját, nem maradt el a beismerés: azért előrelátóbb, összehangoltabb munkával lehetne mindezt még jobban és főleg olcsóbban csinálni.

A megannyi természetvédelmi, műszaki és gazdasági problémával terhelt nyugat-bükk-i száraz tölgyesek átszelése után a szilvássvárad lovaspályán valóslóságos felüdülés volt a kellemes napsütésben gyönyörködni a táj megkapó szépségében, a vándorgyűlés tiszteletére tartott lovasbemutató engedelmes négylábú sztárjaiban és az erre az alkalomra kiírt négyesfogat-akadályhajtóverseny pompás paripáiban. A díjkiosztás után az ország legforgalmasabb kisvasút-vonalán indultak a résztvevők a százezreket vonzó Szalajka-völgybe, ahol az előző vándorgyűlés kellemes meglepetésének megismétlésére, egy újabb erdészeti múzeum megnyitására került sor.

Az új múzeum kincsei között

A Szalajka-völgy és a Horotna-völgy találkozásánál 1971 óta kialakított szabadtéri erdei múzeum mellett egy zárttéri múzeum létrehozásának szükségessége már az 1970-ben elkészített közjóléti fejlesztési tervben megfogalmazódott. E múzeum megvalósítására végül is akkor kerülhetett sor, amikor a MÉM vonatkozó rendelete alapján számbavettük az erdőgazdaság területén fellelhető és még megmenthető agrártörténeti-erdészeti emlékeket. Ennek során nyert védelmet, mint műemlék jellegű épület, a Szalajka-völgyi első halastó előtti emeletes ház, melyben *lovag Wersely Károly*, volt szilvásváradai földbirtokos által 1912-ben létesített mészüzem, ill. mészkőbánya irodája kapott helyet, majd *őrgrof Pallavicini Alfonz Károly* idejében uradalmi erdőmérnökének — ill. későbbi erdőmesterének — *Király Lajosnak* volt lakása és irodája. A felszabadulást követően erdészeti dolgozók illetménylakásául szolgált, majd az erdészet barkácsüzeme működött benne. Az említettekből ered az, hogy az épületet kezdetben „bányagrófságként”, majd később „Király-féle ház”-ként emlegették.

A múzeumépület műemléki helyreállítására 1982-ben kerülhetett sor, mely az időközben szükségessé vált teljes fűdémcsere miatt mintegy 5,5 millió Ft költségráfordítással, több mint két éven át tartott, s egyes utómunkálatai még ez évre is áthúzódtak.

A helyreállítási munkák előrehaladtával vehette kezdetét a gyűjtőmunka, a tervezett múzeum szükséges bútorainak elkészítése, a berendezés tervezése, s legvégül annak kivitelezése.

A múzeum létesítésével az volt a célunk, hogy a Szalajka-völgyben megforduló látogatók (évente mintgy 300 ezer!) számára szemléltethessük az erdészeti munkák sokrétűségét, nekik és erdész szakembereinknek bemutathassuk az erdőgazdaság egyes ágazatainak múzeális értékű eszközeit, tárgyait, írásos emlékeit és értékeit. E mellett bemutatni kívántuk a szabadtéri erdei múzeumhoz hasonlóan a külföldi erdészek által számunkra küldött erdészeti eszközöket, tárgyakat is. Az erdészeti múzeum hasznos alapterülete 320 m². Berendezését tekintve a földszinti részen levő információs és tárgyaló terméken kívül erdészettörténeti tárgyak és írásos emlékek, egy század eleji uradalmi er-

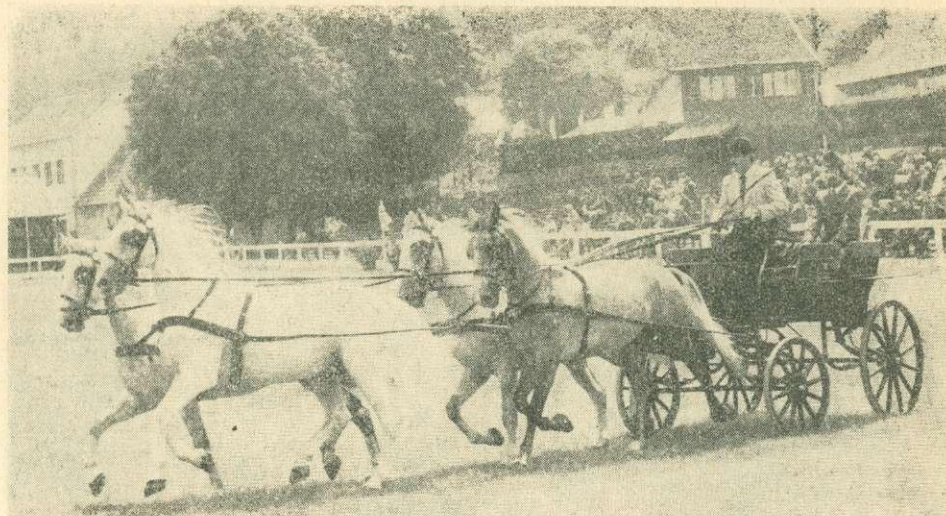
Baráti találkozó zárja a vándorgyűlést a Szalajka-völgyben

dögöndnoki iroda, s a külföldi erdész szakemberek ajándékai nyernek bemutatást. Az emeleti két nagy teremben és az emeleti közlekedőben az egyes ágazatok eszközeit, emlékeit szemléltetjük (erdőrendezés, maggyűjtés, csemetetermelés, erdőfelújítás, erdőtelepítés, fásítás, fahasználat, fafaledolgozás, szállítás, erdei vasutak, vadászat). Az egyik emeleti nagyteremben egy bükki diorámát is elhelyeztünk, a nálunk előforduló vadfajokkal. Az emeleti részen van még egy állandó diavetítő terem és egy szakmai könyvtár is, számos értékes régi szakkönyvvel.

A múzeum létesítése a MÉM és a Mátra—Bükk Intéző Bizottság anyagi támogatásával történt. A berendezések tervezésében és kivitelezésében a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és a Közlekedési Múzeum nyújtott segítséget. A berendezés szakmunkáját *Kollár Károly* erdőmérnök, a Mg. Múzeum erdészeti és vadászati osztályának vezetője irányította, a Közlekedési Múzeum részéről pedig *dr. Kovács János* muzeológus nyújtott értékes segítséget. A külföldi erdészeti szervektől kapott eszközök és tárgyak kieszközlése, s a múzeumlétesítés munkájának vállalaton belüli támogatása *dr. Kovács Jenő* vezérigazgató, illetve *Jáhn Ferenc* vezérigazgató-helyettes érdeme. A hazai eszközök, tárgyi és írásos emlékek gyűjtése, a múzeum létesítésének szervezése *Zilahy Aladár* nyugdíjas erdőmérnök munkája. Külön köszönet illeti meg — mint azt, a múzeumot ünnepélyesen megnyitó *dr. Herpay Imre* egyetemi tanár, az OEE elnöke megnyitó beszédében is elmondta —, a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetemet, az Erdészeti Tudományos Intézetet, az egri Dobó István Vármúzeumot, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemet, s mindazon erdész kollégákat, akik a múzeumi gyűjtőmunka során tárgyi, vagy írásos emlékekkel gazdagították múzeumunkat, vagy engedtek át részünkre itteni tartós bemutatás céljára! Mindezek nevét kifüggesztett emléklapon örökítjük meg múzeumunkban.

A szalag átvágása, majd az üzem megtekintése után a Szalajka-völgyben, gyönyörű tisztáson, szépen kivitelezett sátor alatt, fehér asztal mellett, közös ebédrel zárult az erdészek kétnapos, eseményekben és látnivalókban gazdag találkozója.

Varga Béla

A Mátrai EFAG győztes lipicai négyesfogata

AZ 1985. ÉVI VÁNDORGYŰLÉS RÉSZTVEVŐI

ACSA FERENC, Mezőföldi EVAG; ALMÁSI GÁBOR, MN Erdőgazd. Kaszópusztá; ANDOR JÓZSEF, Zalai EFAG Nagykanizsa; ANGYAL ISTVÁN, Borsodi EFAG, Miskolc; ANTAL IMRE, Erdőfelügy. Nyíregyháza; ANTAL JÁNOS, TSZ Zánka; DR. ÁBRAHÁM KÁLMÁN, OKTH Bp.; ÁDÁM FERENC, BUVAD Gödöllő; ÁDÁM PÉTER, ERSZ Szeged; ÁDÁMFI TAMÁS, MAVOSZ Bp.; BABOS IMRE, Gemenci EVAG; BABOS IMRÉNÉ, Gemenci EVAG; BÁCSKAI ISTVÁN, Borsodi EFAG Miskolc; BACSÓ IMRE, TSZ Füzérkomlós; BAGOSSYNE KOVALECZ ERZSÉBET, Erd. Szakközépisk. Barcs; BAGÓ IMRE, Nagykunsági EFAG Szolnok; BAKONYI ISTVÁN, ERSZ Kaposvár; BAKONYI CSABA, Kisalföldi EFAG; BALÁZS JÓZSEF, TSZ Tápióbicske; BALÁZS JÓZSEF, Városi Tanács Pécs; DR. BALÁZS ISTVÁN, Megyei Tanács Bp.; BALLA LÁSZLÓ, Füzérkomlós; DR. BALOGH FERENC, AGROTEK Bp.; BALOGH BÉLA, Erdőfelügy. Debrecen; BAROTÁNYI GYÖRGY, BEFAG Miskolc; BARTA MÁRTON, MN Erdőgazd. Bp.; BARNA TAMÁS, Nyírábrány; BARÁTOSSY GÁBOR, MÉM Bp.; BARKÓCZY ISTVÁN, Gyulai EVAG; BATTYÁNI JÁNOS, MEFAG Pécs; BAUER ZSOLTNÉ, TÁEG Sopron; BÁNKI VILMOS, ÁG Szeged; BÁNÓ LÁSZLÓ, Pilisi Parkerdőgazd.; DR. BALINT BÉLA, ERDERT Bp.; BALINT ISTVÁN, NEFAG Szolnok; BALINT ISTVÁNNE, NEFAG Szolnok; BÁRÁNY ISTVÁN, Ipolyvid. EFAG; DR. BÁRSONY LAJOS, Erd. Szakközépisk. Sopron; BÁTOR ALBERT, MEFAG Eger; BÁTHORY IMRE, MN Erdőgazd. Bp.; BEBES TIBOR, Somogyi EFAG; BEDÓ TIBOR, ERFA-TERV Bp.; BENE KÁLMÁN, Pilisi Parkerdőgazd.; BENKE JENŐ, MN Erdőgazd. Kaszópusztá; DR. BERDÁR BÉLA, Pilisi Parkerdőgazd.; BERÉNYI JÁNOS, Gemenci EVAG; BERNÁTH TIBOR, Kunhegyes; BERÓ CSABA, MÉM EFH Bp.; BERZE LÁSZLÓ, Várpalota; BESENYEI JÁNOS, Erdőfelügy. Eger; BÉRES ZOLTÁN, MEFAG Eger; BÉRCZES JÁNOS, MEFAG Eger; BIRCK LÁSZLÓ, Gemenci EVAG; BÍRÓ ISTVÁN, MEFAG Eger; BÍRÓ LÁSZLÓNÉ, OEE Bp.; BLAZSEK JÁNOS, Vértesi EFAG; BABKÓ JÁNOS, Vértesi EFAG; BOGNÁR TIBOR, TSZ Kajárpéc; BOLLA SÁNDOR, Megyei Tanács VB. Győr; BOLCSIK LÁSZLÓ, TSZ Vecsés; DR. BONDOR ANTAL, ERTI Bp.; BORBÉLY LÁSZLÓ, NYFK Szombathely; BOROSÁN ISTVÁN, SEFAG Kaposvár; BOROTSEK FERENC, Budavidéki EVAG; BORSODI IMRE, MN Erdőgazd. Veszprém; DR. BORSOS ZOLTÁN, NYFK Szombathely; BOTOS GÉZA, Erdőfelügy. Debrecen; BOZSÓ LÁSZLÓ, MEFAG Eger; BÓNA PÉTER, Kaposvár; BÖRÖCZ BÉLA, BEFAG Keszthely; BÓDI FERENCNE, MN Kaszói EVAG; BÓSZÉ GYULA, KEFAG Győr; BUDAHÁZY ZOLTÁN, FEFAG Nyíregyháza; BUKOVICS JÁNOS, TSZ Szenna; BUKREI JÓZSEF,

IEFAG Balassagyarmat; BULICZKA JÁNOS, HM Területi Gazd. Főo.; BURKALI LÁSZLÓ, KEFAG Győr; BURKALI LÁSZLÓNÉ, KEFAG Győr; BUZÁS IMRE, MEFAG Eger; BÜTTL GÉZA, SEFAG Kaposvár; CHIKÁN ISTVÁN, IEFAG Balassagyarmat; CHINGER KÁROLY, DEFAG Szeged; CHOMA ZSOLT, SEFAG Kaposvár; CZÁGÁSCH JÓZSEF, KEFAG Győr; CZEBEI SÁNDOR, BEFAG Keszthely; CZEGLÉDI LAJOS, BEFAG Miskolc; CZENE BARNABÁS, DEFAG Szeged; DR. CZERNY KÁROLY, Aarchitektúra Szöv. Ráckeve; CZERVAN PÁL, TSZ Tápíószentmárton; CZIMBER BÉLA, NYFK Szombathely; CSANÁDI BÉLA, MEFAG Pécs; CSANDA IMRE, KEFAG Győr; CSAPÓ MIHÁLY, Eg-i Füz. és Kosárip. V. Bp.; CSÁSZÁR RUDOLF, DEFAG Szeged; CSEH GYULA, IEFAG Balassagyarmat; CSERESZNYÉS IMRÉNÉ, Eg-i Füz. és Kosárip. V. Bp.; CSEPÁNYI BERTALAN, BEFAG Miskolc; CSIKÓS IMRE Erdőgazd. Bp.; CSIKÓSNÉ FEHÉR VALÉRIA, MN Erdőgazd. Bp.; CSIKÓS LÁSZLÓ, BEFAG Keszthely; CSITÁRI GÁBOR, Erdőfelügy. Veszprém; CSONTA ISTVÁN, KEFAG Győr; CSONKA TIBOR, BUVAD Gödöllő; CSORBA PÁL, BEFAG Miskolc; CSÓKA ANDRÁS, NYFK Szombathely; DR. CSÖTÖNYI JÓZSEF, MÉM Bp.; DANI ISTVÁN, TSZ Nemesvámos; DAUNER MÁRTON, AGROTEK Bp.; DÁMOSY ZOLTÁN, ERFATERV Bp.; DE JONGE GÁBOR, NEFAG Szolnok; DEMETER KÁROLY, MEFAG Eger; DEÁK ISTVÁN, Gyulaji EVAG; DÉL ISTVÁN, TSZ Makó; DÉNESLAKI TIBORNÉ, TÁEG Sopron; DIENES ISTVÁN, TÁEG Sopron; DOBOS ZSOLT, BEFAG Miskolc; DOMBÓVÁRI ANNAMÁRIA, Gemenci AEVG; DOMBÓVÁRI SÁNDOR, Gemenci AEVG; DOMBÓVÁRI SÁNDORNÉ, Gemenci AEVG; DOMJÁN ISTVÁN, SEFAG Kaposvár; DOMONKOS GÉZA, MN Erdőgazd. Kaszópusztá; DONKÓ KÁROLY, NEFAG Szolnok; DÓBIS JÓZSEF, MEFAG Eger; DÓZSA LAJOS, BEFAG Miskolc; DUDÁS PÉTER, ERSZ Bp.; DVORSZKY JÓZSEF, MEFAG Eger; ERDEI KÁROLY, TSZ Nagykőrös; DR. ERDŐS LÁSZLÓ, ÁG Közp. Bp.; ESZES FERENC, Erd. Szakközépisk. Szeged; ÉDES ISTVÁN, MEVAG Székesfehérvár; DR. ÉBLI GYÖRGY Erd. Term. V. Bp.; DR. FADGYAS KÁLMÁN, ERSZ. Eger; FARKAS ISTVÁN, Gemenci AEVG; FARKAS LÁSZLÓ, ÁG Kiskunhalas; FARKAS LÁSZLÓNÉ, ÁG Kiskunhalas; FARKAS RÓBERT, ÁG Kiskunhalas; DR. FATALIN GYULA, Erdőfelügy. Zalaegerszeg; FÁBIÁN ISTVÁN, SEFAG Kaposvár; FEHÉR TIBOR, BUVAD Budakeszi; FEJES DÉNES, MEFAG Eger; FEJES DÉNESNÉ, MEFAG Eger; EBERGÉNYI ÉVA, MEFAG Eger; DUSKA JÓZSEF, MEFAG, eger; FEKETE GYULA, OEE; FEKETE ANTAL, FEFAG; FEKETE JÓZSEF, Erdőfelügy. Debrecen; FELEKI ÁRPÁD, ERFATERV Bp.; FENYVESI JÁNOS, ERSZ Debrecen; FERENCZ LÁSZLÓ, VEFAG Tatabánya; FERENCZY FERENC, FEFAG; FERENCVÁRI TIBOR, NEFAG Szolnok; FESZTÓRI TAMÁS, MN Erdőgazd. Bp.; FODOR KÁROLY, NYFK Szombathely; FOLCZ TÓBIÁS, Erd. Szakközépisk. Sopron; FÖGLEIN LÁSZLÓ, ERSZ Szeged; DR. FÖLDES SÁNDOR, ERSZ Bp.; FÖLDES MÁRIA, SEFAG Kaposvár; FÖLDÉNYI MIHÁLY, Erdőfelügy. Pécs; FÖLDI CSABA, BUVAD Gödöllő; FUJSZ JÁNOS, Gemenci EVAG; FÜLÖP FERENC, MEFAG Eger; FÜLÖP KÁROLY, MEFAG Pécs; FÜREDI TIBOR, MEVAG Székesfehérvár; FÜZI FERENC, ERSZ Zalaegerszeg; FRANKÓ JÁNOS, FEFAG; FRANTZ LÁSZLÓ, TSZ Lébénymiklós; FRÓNA ANTAL, SZÖVÁLL Hajdúböszörmény; GAÁL LÁSZLÓ, TSZ Vaskeresztes; GALAJDA BÉLA, ERTI Bp.; GÁBOR GUSZTÁV, ERSZ Debrecen; GÁL IMRE, DEFAG Szeged; GÁL IMRÉNÉ, OKTH Dél-Alföldi Felügy.; DR. GÁL JÁNOS, NEFAG Sopron; DR. GÁL JÁNOSNÉ, NEFAG Sopron; GÁL SÁNDOR, MEFAG Eger; GÁSPÁR-HANTOS GÉZA, ERSZ Bp.; GERGÁCS MIHÁLY, EFE Sopron; GEMBICZKI FERENCNÉ, MEFAG Eger; GERZSENYI KALATIN, ERTI Bp.; GEYER SÁNDOR, VEFAG Tatabánya; GODRA LÁSZLÓ, TSZ Tápíógyörgye; GOLDBACH KÁROLY, MEFAG Eger; GOLDBACH KRISZTINA, MEFAG Eger; GOMBÁS ISTVÁNNÉ, Megyei Tanács Szolnok; GRANOVITER LÁSZLÓ, Megyei Nanács Szolnok; GRÉCZI SÁNDOR, IEFAG Balassagyarmat; GRUBER ISTVÁN, TÁEG Sopron; GULYÁS JENŐ, Gemenci EVAG; GYENES ISTVÁN, MEFAG Eger; GYENES ISTVÁNNÉ, MEFAG Eger; GYÖRVÁRI LÁSZLÓ, TSZ Nagylengyel; GYÜRKI JÁNOS, IEFAG Balassagyarmat; HAGEN FERENC, BUVAD Bdakeszi; HAJDÚ ERNŐ, ZEFAG Nagykanizsa; HAJNAL IMRE, NEFAG Szolnok; HALÁSZ GÁBOR, MÉM ERSZ Bp.; HARDI LÁSZLÓ, Erdőfelügy. Pécs; HAVAS HORVÁTH ISTVÁN, ERSZ Eger; HAY GYÖRGY, MEFAG Eger; HÁRS JÓZSEF, Erdőfelügy. Szombathely; HÁRTO JÁNOS, FEFAG; HEGEDŰS DEZSÓ, FEFAG; HEGEDŰS JÁNOS, ERFATERV Bp.; HEGEDŰS PÁL Erdőfelügy. Veszprém; HEGYI ANDRÁS, BEFAG Keszthely; HEGYI ANDRÁS NÉ, BEFAG, Keszthely; HEGYI ERZSÉBET, BEFAG Keszthely; HEGYI ISTVÁN, MN Erdőgazd. Veszprém; HELLMAN JÓZSEF, SEFAG Kaposvár; DR. HERPAY IMRE, OEE Bp.; DR. HERPAY IMRÉNÉ, EFE Sopron; HANGRÁD BÉLA, MEFAG Eger;

HEGYI SIMON, MEFAG Eger; HEVESI ISTVÁN, VEFAG Tatabánya; HIRMANNTAL, BEFAG Keszthely; HOLDAMPF GYULA, MÉM Bp.; HOLZMAN ISTVÁN, Gemenci EVAG; HOMOLYA JÓZSEF, IEFAG Balassagyarmat; HORÁK JÁNOS, Gemenci EVAG; HORDÓSI VIKTOR Erdőfelügy. Pécs; HORINKA JÓZSEF, BUVAD Budakeszi; HORNYÁNSZKY ANTAL, ERSZ Miskolc; HORVÁTH ENDRE, Bánokszentgyörgy; HORVÁTH FERENC, ERDŐVÁLL. Zalaegerszeg; HORVÁTH KÁROLY, Erd. Szakközépisk. Sopron; HORVÁTH KÁROLY, Erdőfelü. Veszprém; HORVÁTH KÁROLYNÉ, Erdőfelü. Veszprém; HORVÁTH LAJOS, NYFK Szombathely; HORVÁTH LAJOS, ZEFAG Nagykanizsa; DR. HOVORKA ISTVÁNNÉ, Erd. Szakközépisk. Szeged; HÖBÖR ÁRPÁD, NYFK Szombathely; HUNYADI LÁSZLÓ, Sasad TSZ Budaórs; IGNÁTH JÁNOS, SZÓVÁLL Hadház-téglás; ILLÉS KÁROLY, NYFK Szombathely; ILLÉS LÁSZLÓ, VEFAG Tatabánya; ILLYÉS LÁSZLÓ, TSZ Pétervására; IPSITS LAJOS, ERFATERV Bp.; IPSITS LAJOSNÉ, ERFATERV Bp.; IVÁN IMRE, TÁEG Sopron; JAKOSA ZOLTÁN, Szakszöv. Kisrákos; JANOSHEK ARNOLD, VEFAG; JASKÓ JÁNOS, VEFAG; JASZENOVICS TIBOR, Gemenci EVAG; JÁHN FERENC, MEFAG Eger; JEREB OTTO, Erd. Szakközépisk. Sopron; JÖNYER LÁSZLÓ, Erdőfelügy. Eger; JUNG LÁSZLÓ, MEFAG Eger; JUHÁSZ GYÖRGY, ERTI Bp.; DR. JÁRÁSI LŐRINC, Erdőfelügy. Miskolc; JUHÁSZ MIHÁLY, FEFAG; DR. JUHÁSZ MIKLÓS, TÁEG Sopron; KACZKO LÁSZLÓ, ÁG Kiskőrös; KACSTAR GYULA, SEFAG Kaposvár; KADLECSIK FERENC, EF Eger; KAKNICS LAJOS, FEFAG; KANYÓ LÁSZLÓ, FEFAG; KAPITÁNY JÁNOS, MN Erdőgazd. Bp.; KARAKAI IMRE, ZEFAG Pécs; KARDOS FERENC, MN Kaszói EVAG; KARDOS REZSŐ, TSZ Szöv. Szolnok; KARVALY GYULA, Mezőföldi EVAG; KASZA ERNŐ, TSZ Szombathely; KATÓ ISTVÁN, TSZ Szombathely; KÁLDI GYÖRGY, BUVAD Budakeszi; KÁLOVICS JÓZSEF, ZEFAG Pécs; KÁLOCZ BÉLA, MEFAG Pécs; KÁRPATINÉ UGRON ANIKÓ, ERTI Sopron; KÉKESI SÁNDOR, IEFAG Balassagyarmat; KELLER PÁL, IEFAG Balassagyarmat; KEMÉNY LÁSZLÓ, MN Veszprém; KERESZTES GYÖRGY, NYFK Szombathely; KERESZTESI BÉLA, ERTI Bp.; KATONA ISTVÁN, MEFAG Eger; KALLAI SÁNDORNÉ, MEFAG Eger; KERESZTES JÓZSEF, Pilisi Parkerdőgazd.; KESZTHELYI ISTVÁN, OKTH Bp.; KIS-PETI DEZSŐ, Erdőfelügy. Kaposvár; KISHÁZI ZOLTÁN, BEFAG Miskolc; KISS GÁBOR, BEVAG Budakeszi; KISS GÁBOR, TSZ Istenmezeje; KISS IMRE, MEFAG Eger; KISS IPOLY, ERFATERV Bp.; KISS KÁROLY, MEFAG Pécs; KISS ZOLTÁN, MEFAG Székesfehérvár; KISS ZOLTÁN, ZEFAG; KIRÁLY PÁL, ERFA Bp.; KIRÁLY PÁLNÉ, ERFA Bp.; KISZELY PÁL, NEFAG Szolnok; KLUBER JÓZSEF, Vértesi EFAG; KOCSKA ZOLTÁN, KEFAG Kecskemét; KOLLEK TIBOR, BEFAG eszthely; KOLTAI GYULA, Erdőfelügy. Bp.; KOLWENTZ PÉTER, ERSZ Pécs; DR. KOMLÓS GÉZA, TÁEG Sopron; KONDOR ENDRE, MAVOSZ Bp.; KONTRA LÁSZLÓ, Kecskemét; KOPASZ MARGIT, OKTH Bp.; KOPCSÓ JÓZSEF, OKTH Bp.; KORBONSZKI KAZIMIERZ, IEFAG Balassagyarmat; KORBONSZKI KAZIMIERZNÉ, IEFAG Balassagyarmat; KOTÁNY GYÖRGY, MN Erdőgazd. Bp.; DR. KOTTEK PÁL, BEFAG Miskolc; KOVÁCS BARNABÁS, FEFAG; KOVÁCS ENDRE, ZEFAG Nagykanizsa; KOVÁCS FERENC, TÁEG Sopron; KOVÁCS FERENC, SEFAG Kaposvár; KOVÁCS GÁBOR, VIZIG Nyíregyháza; KOVÁCS IMRE, ERDÉRT Bp.; KOVÁCS LAJOS, MEVAG Székesfehérvár; KOVÁCS GYULÁNÉ, MEFAG Eger; DR. KOVÁCS JENŐ, MEFAG Eger; KOVÁCS ZOLTÁN, VIZIG Szolnok; DR. KOVÁCS MÁTYÁS, OKTH Bp.; KOVÁCS PÁL, MEFAG Eger; KOVÁCS LÁSZLÓ, BEFAG Keszthely; KOZMA FERENC, ERSZ Kaposvár; KOZMA KÁROLY, FEFAG; KÖVESKUTI GYÖRGY, ERSZ Bp.; KÖRÖSI ISTVÁN, IEFAG Balassagyarmat; KRÄMER ANTAL, MEFAG Pécs; KRAVECZ LÁSZLÓ, NEFAG Szolnok; KRONEKER JÓZSEF, NYFK Szombathely; KRÓJER ANTAL, BEFAG Miskolc; KUMINECZ CSABA, SEFAG Kaposvár; KUTYIK MIHÁLY, MEFAG Eger; LACZÓ GÉZA, IEFAG Balassagyarmat; LACZKO BALINT, FEFAG; LASCSIK GYULA, Vértesi EFAG; LÁNG OSZKÁR, HM Ter. Gazd. Főo. Bp.; LÁSZLÓ GYÖRGYNÉ, Vértesi EFAG; LÁSZLÓ SÁNDOR, FEFAG; LÁZÁR ISTVÁN, Vértesi EFAG; LEICZ JÓZSEF, MEFAG Eger; LÉDER BÉLA, Erdőfelügy. Zalaegerszeg; LÉRÁNT LAJOS, ZEFAG Nagykanizsa; LIMP TIBOR, KEFAG Győr; LIPPAY FERENC, MEFAG Eger; LISZTES MIHÁLY, Erdőgazd. Váll. Berettyóújfalú; LOVAS LÁSZLÓ, MEFAG Eger; LOVÁSZ LÁSZLÓ, Fűz és Kosáipari V. Bp.; LUKÁCS SÁNDOR, MN Erdőgazd. Bp.; LUSTYIK JÁNOS, Vértesi EFAG; MADAI GÉZA, ERTI Bp.; DR. MADAS ANDRÁS, Bp.; MAJOR JÁNOS, BEFAG Keszthely; MAJOR ZSOLT, MN Veszprém; MAKÓY OSZKÁR, IEFAG Balassagyarmat; MATYIKÓ TIBOR, MEFAG Eger; MATAJSZNÉ KÁSA ERIKA, BEFAG Miskolc; MARKOVICS LÁSZLÓ, Mezőföldi EVAG; MARKOVICS LÁSZLÓNÉ, Mezőföldi EVAG;

MAROSI GYÖRGY, ERTI Sopron; MARTINKOVITS ANTAL, Ausztria; MÁK JÓZSEF, Vértesi EFAG; MÁRTON BÁLINT, Erdőfelügy. Balassagyarmat; MÁRTON JÁNOSNÉ, OEE Bp.; MEGYERI JÁNOS, SEFAG Kaposvár; MEKLÉR FERENC, TSZ Nemesvámos; MERKEL GÁBOR, MÉM EFH; MÉSZÁROS GYULA, ERSZ Veszprém; MÉSZÁROS ISTVÁN, BEFAG Keszthely; MÉSZÁROS JÓZSEF, Erdőfelügy. Pécs; MIHALICS GYULA, SEFAG Kaposvár; MILEI LÁSZLÓ, ERDÉRT Bp.; MIHÁLY SÁNDOR, EFE Sopron; MIKLÓS GÁBOR, MEFAG Pécs; MISZLANG LAJOS, TSZ Bogád; MIZIG ANDRÁS, Pilisi Parkerdőg.; MIZSER ISTVÁN, Erdőfelügy. Eger; MOHOS JÁNOS, BEFAG Keszthely; MOCSKÓNYI ZSIGMOND, ERSZ Bp.; MOGYORÓSI JÁNOS, BEFAG Miskolc; MOLNÁR ATTILA, SZÓVÁLL Hadháztéglás; MOLNÁR FERENC, SEFAG Kaposvár; MOLNÁR JÓZSEF, Erdőfelügy. Zalaegerszeg; MOLNÁR ISTVÁN, MEFAG Pécs; MOLNÁR ISTVÁN, SEFAG Kaposvár; MOLNÁR ISTVÁN, BUVAD Budakeszi; MOLNÁR JÁNOS, TSZ Császártöltés; MOLNÁR LÁSZLÓ, MEFAG Eger; MOLNÁR ZOLTÁN, ERDÉRT Bp.; MONOSTORI MIKLÓS, NYK Szombathely; MONTSKÓ SÁNDOR, ZEFAG Nagykanizsa; MOSONYI GEZA, TSZ Szöv. Pécs; MORVAI MIKLÓS, FEFAG; MOSONYI JÓZSEF, BUVAD Budakeszi; MÓROTZ GYULA, Vértesi EFAG; MÓZES JÁNOS, MN Kaszói EVAG; MUCSI JÓZSEF, Gemenci EVAG; MURÁNYI RÓBERT, TESZÖV Eger; NÁDASKAY GÁBOR, Erd. Szakközépisk. Szeged; NÁDAS JÓZSEF, Erdőfelügy. Kaposvár; NAGY ANDRÁS, Gemenci EVAG; NAGY BALÁZS LAJOS, BEFAG Keszthely; NAGY BÉLA, KEFAG Kecskemét; NAGY BÉLANÉ, Vértesi EFAG; NAGY BÉLA, FEFAG; NAGY CSABA, IEFAG Balassagyarmat; NAGY GÁBOR, IEFAG Balassagyarmat; NAGY JÁNOS, MEFAG Eger; NAGY JULIANNA, Erdőfelügy. Debrecen; NAGY LAJOS, Sellye; NAGY LÁSZLÓ, TSZ Óriszentpéter; DR. S. NAGY LÁSZLÓ, OKTH Bp.; NAGY MIHÁLY, Erdőfelügy. Kecskemét; NAGY SÁNDOR, Vértesi EFAG; NAGY SÁNDOR, Mezőföldi EVAG; NAGY SÁNDOR, DEFAG Szeged; NAGY ZOLTÁN, FEFAG; NEMCSÁK LÁSZLONÉ, BEFAG Miskolc; NASZVADI DÉNES, IEFAG Balassagyarmat; NÉMETH BÉLA, Pilisi Parkerdőg. Visegrád; NÉMETH FERENC, TÁEG Sopron; NÉMETH GYÖRGY, TSZ Mencshely; NÉMETH JÓZSEF, ZEFAG; NÉMETH JENŐ, ZEFAG; NÉMETH LAJOSNÉ HUIBER MÁRTA, ERDŐVÁLL. Zalaegerszeg; NÉMETH SÁNDOR, BEFAG Keszthely; NÉMETH LÁSZLÓ, TIVIZIG Debrecen; NEMES LÁSZLÓ, TSZ Nagykőrös; NISZLER RÓBERT, SEFAG Kaposvár; NEUSINGER FRIGYES, Vértesi EFAG; NOVÁK LÁSZLÓ, ZEFAG; NYUL BERTALAN, Gemenci EVAG; OBERMAYER GYÖRGY, TÁEG Sopron; ÖBERT GYULA, Erdőfelügy. Pécs; OLÁH ANDRÁS, NYFK Szombathely; OLÁH TIBOR, VIZIG Nyíregyháza; ORMOS BALÁZS, MEFAG Pécs; ORMOS BALÁZSNÉ, MEFAG Pécs; OROSZLÁNY ANDRÁS, KEFAG Győr; OSZTROGONÁCZ JÁNOS, FEFAG; OSZTROGONÁCZ JÁNOSNÉ, FEFAG; DR. ÓHIDI JÁNOS TSZ Monor; DR. ÓHIDI JÁNOSNÉ, TSZ Monor; ÓRI ANDRÁS, OKTH Debrecen; ÓRI ANDRÁS, OKTH Debrecen; ÓSZ GUSZTÁV, ERSZ Eger; PANKOTAI ESZTER, KEFAG Kecskemét; PALIK JÓZSEF, IEFAG Balassagyarmat; PALLAGI BÉLA, MEFAG Eger; DR. PAPP MIHÁLY, Erdőfelügy. Debrecen; DR. PAPP MIHÁLYNÉ, OKTH Debrecen; PAPP ISTVÁN, KEFAG Kecskemét; DR. PAPP TIVADAR, ERSZ Pécs; PAPP LAJOS, Szakmunkásképző Mátrafüred; PAPP BÉLA, Erd. Szakközépisk. Szeged; PAPP ISTVÁN, TSZ Nagykáta; PATAKI JÓZSEF, Aarchitektúra Szöv. Ráckeve; PAULIK GÉZA, MEFAG Eger; PAULIK ISTVÁN, ERSZ Vác; PÁLHALMI JÁNOS, MN Erdőgazd. Bp.; PÁL LÁSZLÓ, SEFAG Kaposvár; DR. PÁLL MIKLÓS, ZEFAG; PÁLMAI ISTVÁN, BEFAG Miskolc; PÁLMAI ISTVÁNNÉ, BEFAG Miskolc; PÁNCZÉL KÁROLY, Erdőfelügy. Szotbathely; PÁLFI SÁNDOR, TSZ Egervár; PÁSZTOR LÁSZLÓ, SEFAG Kaposvár; PÁSZTOR LÁSZLÓ, ERFATERV Bp.; PÁSZTOR LAJOS, MAVOSZ Bp.; PECHL JÓZSEF, TSZ Aszfó; PECHTOL ISTVÁN, KEFAG Győr; PESTI AMBRUS, TSZ Nagykőrös; DR. PETHŐ JÓZSEF, NYFK Szombathely; PETRÁKOVITS KÁROLY, SEFAG Kaposvár; DR. PÉTI MIKLÓS, Erdőgazd. és Fafeld. Társ. Zirc; PETZ LAJOS, Mezőföldi EVAG; PINTÉR OTTÓ, SEFAG Kaposvár; PINTÉR Gyula, Devecser; PINTÉR ISTVÁN BUVAD Gödöllő; PIRITY CSABA, TESZÖV Miskolc; PIROSKA BÉLA, ÁG. SZÁ.; POSGAY ATTILA, TSZ Nemesvámos; PLESTYÁK KÁROLY Pilisi Parkerdőgazd.; PORDÁN BÉLA TSZKER Kecskemét; POLLÁK JÓZSEFNÉ, Mátrai EFAG Eger; POLÓNYSI GYÖRGY, MEFAG Eger; POPOVICS MIHÁLY FEFAG; PRÁGER ISTVÁN, OKTH Bp.; PRÁG FERENC, ERFA Bp.; PRÓKAY GYULA, IEFAG Balassagyarmat; PUNGOR LÁSZLÓ, NYFK Szombathely; PUSKÁS LAJOS, DEFAG Szeged; PUSKÁS PÁL, FEFAG; PUTNOKI BÁLINT, DEFAG Szeged; PYBER IVÁN MEFAG Pécs; RABI JÁNOS, ERSZ Bp.; RADICS KÁLMÁN, KEFAG Győr; RAFAEL ISTVÁN BUVAD Budakeszi; RAJKÓ CSABA Mezőföldi EVAG; RA-

KONCZAY ZOLTÁN, OKTH Bp.; RANCH JÓZSEF, NYFK Szombathely; RASZLER JÓZSEF, E. Fűz és Kosárip. V. Bp.; RÁDLI LÁSZLÓ, BEFAG Keszthely; DR. RÁCZ ANTAL MÉM Bp., RÁCZ BENJÁMIN FEFAG; DR. RÁCZ JÓZSEFNÉ, EFE Sopron; DR. RÁCZ JÓZSEF, EFE Sopron; RÁCZI GYÖZÖ, BEFAG Miskolc; RIEDL GYULA, OEE Bp.; REMÉNYFY LÁSZLÓNÉ, MEFAG Eger; RENDI LÁSZLÓ, Erdőfelügy. Keszthely; RÉPÁNSZKY MIKLÓS, TSZ Abádszalók; RITECZ SÁNDOR, SEFAG Kaposvár; ROBOTKÁNÉ BENCSIK ILONA, ERFATERV Bp.; ROMÁN JÓZSEF, Erdőfelügy. Bp.; ROSTÁS RÓBERT, KEFAG Kecskemét; ROSENBERGER PÁL, BUVAD Budakeszi; RÓZSA SZILVESZTER, IEFAG Balassagyarmat; RÓTH FERENC, SEFAG Kaposvár; SAJGÓ FERENC, TSZ Mozsóg; SAJTI GÁBOR Békéscsaba; SAJTI GÁBORNÉ Békéscsaba; SARKADI SÁNDOR, ERFATERV Bp.; SASVÁRI KÁLMÁN, MN Erdőgazd. Bp.; SÁMSON ANTAL, Vértesi EFAG; SÁNDOR GÉZA, Erdőfelügy. Balassagyarmat; SÁGHI ISTVÁN, ERDÉRT Bp.; SCHNEIDER FERENC, ERFATERV Bp.; SCHRÖDL LÁSZLÓ, Megyei Tanács Szombathely; DR. SCHMIDT ERNŐ, NYFK Szombathely; SCHMOTZER ANDRÁS, MEFAG Eger; SCHUMACHER ISTVÁN, MN Veszprém; SELMECZI LÁSZLÓ, OKTH Szeged; SERE FERENC, DEFAG Szeged; SIMON KÁROLY, TSZ Balatonkenese; SIMON JÓZSEF, Vértesi EFAG; SIKLÓSI LAJOS, Gyulaji EVAG; SIPOS ÁRPÁD, TSZ Mosonmagyaróvár; SIPOS GÉZA, Erdőfelügyelőség Debrecen; SIROK JÓZSEF, Gemenci EVAG; SIPOS PÉTER, BEFAG Keszthely; SIMON JÓZSEF, BEFAG Keszthely; SIBAK SÁNDOR, BUVAD Gödöllő; DR. SOLYMOS REZSŐ, MÉM EFH Bp.; SOMOGYI JÁNOS, BEFAG Keszthely; SOMOGYI SÁNDOR, MEFAG Eger; DR. SONNE VEND IMRE, ERSZ Veszprém; SÓSKUTI GYÖRGY, M-i Tanács Eger; SÓTH ERVIN, Erdőfelügyelőség Szombathely; SPOHN FERENC, SEFAG Kaposvár; SÜTŐ JÓZSEF, BEFAG Miskolc; STADEL KÁROLY, KEFAG Győr; STEINER JÓZSEF, Erdőfelügyelőség Miskolc; STEFFLER MIKLÓS, BEFAG Keszthely; STIFT LÁSZLÓ, KEFAG Győr; SVAJDA JÓZSEF, NYFK Szombathely; SZABADI FERENC, MTSZ Szombathely; SZABADOS JÓZSEF, DEFAG Szeged; SZABADOS JÓZSEFNÉ, DEFAG Szeged; DR. SZABÓ ÁRPÁDNÉ, BEFAG Keszthely; SZABÓ DENES, KEFAG Győr; SZABÓ GYÖZÖ, MEFAG Eger; SZABÓ JÁNOSNÉ, FEFAG; SZABÓ JÓZSEF, FEFAG; SZABÓ ISTVÁN, KEFAG Kecskemét; SZABÓ MIHÁLY, MN Erdőgazd. Bp.; SZABÓ ZOLTÁN, MEFAG Eger; SZAJKÓ SÁNDOR, MEFAG Eger; SZABÓ LÁSZLÓ, KEFAG Kecskemét; SZABÓ MIHÁLY, FEFAG; SZAKÁCS JÁNOS, MÉM Bp.; SZAKÁCS FERENC, Gyulaji EVAG; SZAKÁCS ZOLTÁN, Mezőföldi EVAG; SZALAY SÁNDOR, BUVAD Budakeszi; SZANÁTI LÁSZLÓ, NYFK Szombathely; DR. SZAPPANOS ANDRÁS, EFE Sopron; SZÁNTÓ LÁSZLÓNÉ, Erdőfelügyelőség Zalaegerszeg; SZÁNTÓ GÁBOR, Erdőfelügyelőség Kaposvár; SZÁLINGER FERENC, SEFAG Kaposvár; SZENDRÁK BELA, TESZÖV Miskolc; SZENDRÓDI JÁNOS, MEFAG Pécs; SZENTPÁLI ZOLTÁN, SEFAG Kaposvár; SZENYÉSI JÓZSEF, IEFAG Balassagyarmat; SZEREMLEY ÉVA, BEFAG Miskolc; SZERÉMY PÉTER, ERSZ Pécs; SZÉCSI JENŐ, FEFAG Nyíregyháza; SZÉKELY MIKLÓS, TÁEG Sopron; SZEGEDI PÁL, ERSZ Zalaegerszeg; SZEIBERT EDE, MEFAG Pécs; SZELES BERTALAN, IEFAG Balassagyarmat; SZEKERES PÉTER, BUVAD Gödöllő; SZÉNÁSI LÁSZLÓ, FEFAG Nyíregyháza; SZÉP MAGDOLNA, BEFAG Keszthely; SZIGETI IMRE, FEFAG Nyíregyháza; SZIGETI FERENC, BEFAG Keszthely; SZIJÁRTÓ JÁNOS, BEFAG, Keszthely; SZILASSY ZOLTÁN, OKTH Bp.; SZILÁGYI JÓZSEF, SEFAG Kaposvár; SZKALÁK ISTVÁN, MEFAG Eger; SZOKOLI ISTVÁN, ZEFAG Nagykanizsa; DR. SZODFRIDT ISTVÁN, EFE Sopron; SZŐÖR LEVENTE, NEFAG Szolnok; SZUROMI LÁSZLÓ, Erd. Szakmunkásképző Mátrafüred; TAJTI LÁSZLÓ, OKTH Szeged; TAKÁCS GELLÉRT, NYFK Szombathely; TAMÁS FERENC, SEFAG Kaposvár; TAKÁCS LÁSZLÓ, SEFAG Kaposvár; TAKÁCS LAJOS, Vértesi EFAG; TAKÁCS SÁNDOR ERSZ Pécs; TAKÁCS ZOLTÁNNÉ, ERSZ Szombathely; TAKÁCS BELA, Erdőfelügyelőség Debrecen; TAR JÓZSEF, FEFAG Nyíregyháza; TARANYI ÁDÁM, MEFAG Pécs; TÁTRAI LÁSZLÓ, FEFAG Nyíregyháza; TEMESVÁRI ERIK, ÁG Devecser; TENGELY BELA, BEFAG Miskolc; TERNÓCZI ENDRE, SEFAG Kaposvár; TELEGDY PÁL, NEFAG Szolnok; TIBOLA GÁBORNÉ, Gemenci EVAG; TOLLNER GYÖRGY, BUVAD Gödöllő; TOMPA TIBOR, NYFK Szombathely; TORMA ISTVÁN, SEFAG Kaposvár; DR. SZ. TÓTH IMRE, Gemenci EVAG; DR. SZ. TÓTH IMRÉNÉ, Gemenci EVAG; TÓTH ÁGOSTON, IEFAG Balassagyarmat; TÓTH FERENC, IEFAG Balassagyarmat; TÓTH FERENC, BEFAG Miskolc; TÓTH FERENC, MEFAG Eger; TÓTH FERENC, Erd. Szakisk. Sopron; TÓTH JÓZSEF, IEFAG Balassagyarmat; TÓTH LÁSZLÓ, MEFAG Eger; TÓTH IMRE, KEFAG Győr; TÓTH LÁSZLÓ, MN Erdőgazd. Bp.; TÓTH ZOLTÁN, ZEFAG Nagykanizsa; TÖLGYES LÁSZLÓ, IEFAG Balassagyarmat

mat; TÖRÖK ANDRÁS, BUVAD Gödöllő; TÖRÖK JÓZSEF, BEFAG Keszthely; TÖRÖK LÁSZLÓ, NEFAG Szolnok; TÖRÖK TIBOR, MN Erdőgazd. Bp.; TÓKEI JÓZSEF, BEFAG Miskolc; TURI FERENC, NEFAG Szolnok; TURI FERENCNÉ, NEFAG Szolnok; TURÓS LÁSZLÓ, MEFAG Pécs; Id. TÚTTÓ JÁNOS, MN Erdőgazd. Bp.; TÚTTÓ ZOLTÁN, SEFAG Kaposvár; UDVARHELYI ISTVÁN, ERSZ Zalaegerszeg; ÚJVÁRI FERENC, ERTI Mátrafüred; UNGÁR GYÓZÓ, ERDÉRT Bp.; VALENTIN KÁROLY, TSZ Hernád; VALENTIN KÁROLYNÉ, TSZ Hernád; VALAVITS JÓZSEF, BEFAG Miskolc; VARGA BÉLA, MEFAG Eger; VARGA JÓZSEF, BEFAG Miskolc; VARGA ENDRE, KEFAG Győr; VARGA ISTVÁN, Gemenci EVAG; VARGA LÁSZLÓ, BEFAG Keszthely; VARGA TIBOR, BEFAG Miskolc; VARGÁNÉ MAYER ILONA, VEFAG Tatabánya; VAS ISTVÁN, MEFAG Pécs; VAS LÁSZLÓ, BEFAG Keszthely; DR. VASS ANNA, JP. Múzeum, Pécs; VASVÁRI ISTVÁN, Gemenci EVAG; VÁGNER LÁSZLÓ, MEFAG Eger; DR. VÁRADI GÉZA, MÉM EFH Bp.; VÁRFALVI ANDRÁS, BEFAG Miskolc; VÁRFALVI JÓZSEF, BEFAG Miskolc; VÁRADY JÁNOS, FEFAG Nyíregyháza; VENCZEL GYÖRGY, BEFAG Miskolc; VENYERCSÁNY PÁL, ERDÉRT Bp.; VERES IMRÉNÉ Erd. Váll. Berettyóújfalú; VERNER JÓZSEF, FEFAG Nyíregyháza; VIDA GÉZA, ZEFAG Nagykanizsa; VIDA LÁSZLÓ, DEFAG Szeged; VILMÁNYI ZOLTÁN, IEAG Balassagyarmat; DR. VIDOVSZKY FERENC, ERSZ Bp.; VIRÁGH JÁNOS, ERSZ Bp.; VITÁNYI LÁSZLÓ, BEFAG Miskolc; VÍG ISTVÁN, TSZ Csát, VÍZVÁRDI JÓZSEF, NYFK Szombathely; DR. VOGL HUBERT, SEFAG, Kaposvár; VOLFFORD ERZSÉBET, KEFAG Kecskemét; Vörös SÁNDOR, MEFAG Pécs; WALICZKY LÁSZLÓNÉ, Erdőfelügy. Bp.; WEINPER TIVADAR, Gyulaji EVAG; WÁGNER TIBOR, MEFAG Eger; WENTCZELI DÉNES, BEFAG Keszthely; ZACHAR MIKLÓS, BEFAG Keszthely; ZACHAR MIKLÓSNÉ, BEFAG Keszthely; ZAKLAJDA JÓZSEF, MEFAG Pécs; ZAKLAJDA JÓZSEFNÉ, MEFAG Pécs; ZAMBÓ PÉTER, Pilisí Parkerdő; ZÁDOR OSZKÁR, BUVAD Budakeszi; ZÁDOR OSZKÁRNÉ, BUVAD Budakeszi; ZÁGONI ISTVÁN, LIGNIMPEX; ZORVAN GYÖRGYNÉ, IEFAG Balassagyarmat; ZSIROS ISTVÁN, DEFAG Szeged.

Az energiaerdők lehetőségeivel foglalkoztak Ausztriában (Pichl, 1985. VII. 10.) egy szakmai értekezleten. Ezen *dr. E. Maierhofer* a felsőausztriai mezőgazdasági kamara képviselőjében rámutatott arra, hogy országos az élelmiszer-túltermelés és ebből egyetlen kiút az energiatermelés lehet. A helyzet nagyrészt abból adódik, hogy azt az energiahordozót, amit korábban a lovak szájába adtak, most importból töltik a traktorok üzemanyag-tartályába.

Kurt Perttu, az Uppsala-i (Svédország) egyetem docense beszámolt arról, hogy 20 éven belül biomasszából termelt energiával szándékoznak helyettesíteni az atomenergiát.

Dr. H. Weisgerber, a Hannover Münden-i, gyorsan növő fafajokat kutató intézet vezetője immár 30 éve folyó kísérletei eredménye alapján megerősítette az előbbieket és évi 20—30 t/ha szárazanyag-termelést reális célként ismert el.

Dipl. Ing. E. Unteregger a stájer tartományi kamara részéről az előbbieknél rövidebb idejű kísérletek alapján Stájerországban mintegy 15 tonna évi szárazanyag előállítását tartotta lehetségesnek fűzből, nyárból, nyírből, égerből és akácból. Zárva megállapították, hogy még ezen, helyileg kisebb eredmény esetén is célszerű az energiaerdők telepítésével foglalkozni. (Allg. Forstzeitung, 1985. 8. Ref.: *Jérome R.*)

Az Osztrák Erdészeti Egyesület 1985. évi közgyűlését június 17—20. között az alsőausztriai Zwettl-ben tartotta. A szakmai rész témája „A fenyőerdő jövője” volt. Ennek tárgyalásához sikerült megnyerni neves nyugatnémet tudósokat és valamennyi keleti szomszéd országnak a témában legjáratosabb, egy-egy szakemberét. Hazánkat ilyen minőségben *dr. Solymos Rezső*, a MÉM EFH főosztályvezetője, szerkesztő bizottságunk elnöke képviselte. Előadását a magyarországi erdőgazdálkodás fejlesztéséről az osztrák szakszervek folyóirata, az ALLGEMEINE FORSTZEITUNG 8. száma teljes egészében közölte.

Az erdőgazdasági munkák koncentrálása (Koncentrácia prác v lesnom hospodarstve, Priroda Könyvkiadó, Bratislava, 1985.) című új értékes szakkönyvvel gazdagított a csehszlovák erdőszeti irodalom. A könyv szerzői kollektívájának munkáját *Konopka, J.* irányította, aki a szlovákiai erdőszeti kutató intézet (VULH) tudomá-

nyos igazgatóhelyettese. A szerzőtársak a VULH tudományos kutatói, más tudományos kutató és tervező intézmények dolgozói, valamint neves gyakorlati szakemberek.

Az erdőgazdasági termelési folyamat hatékonyságának növelésére szolgáló módszerek közül a racionalizálás egyik útját jelentő koncentráció emelhető ki. A termelés koncentrációjának célja:

- a nagyteljesítményű korszerű gépek alkalmazása a termelési folyamatban, azok optimális kihasználása;
- az élőmunka-ráfordítás, az energiaigényesség és az önköltség csökkentése;
- a munkaszervezés tökéletesítése;
- a dolgozók szociális és munkakörülményeinek javítása.

A termelés koncentrációs terveinek összeállításakor természetesen az erdőtervből (üzemtervből) kell kiindulni. Ezért és más okok (pl. az erdőgazdálkodás sajátosságai) miatt az erdőgazdasági munkák koncentrációja igen bonyolult folyamat.

A bevezetéssel és az összefoglalással együtt 11 fejezetből álló munka áttekinti az erdőgazdasági termelési folyamat koncentrációjára vonatkozó eddigi ismereteket, a koncentráció lehetőségeit. Tartalma három témakörbe csoportosítható. Az első (2. és 3. fejezet) jellemzi a koncentráció alapelveit és sajátosságait az erdőgazdálkodásban, így műszaki és vezető beosztású szakembereknek egyaránt szól. A második (4–9. fejezet) az erdőgazdaság hosszú távú és éves üzemi koncentrációs terveinek konkrét kidolgozásával foglalkozik az erdőrendezéstől kezdődően az erdőművelési, a fahasználati és az erdészeti építészeti munkákon keresztül a javítási-karbantartási tevékenységig. Ezek a fejezetek a gyakorlati szakemberek számára nyújtanak elméleti segítséget. A harmadik problémakör (10. fejezet) a számítástechnika alkalmazásával foglalkozik a munkák koncentrációjával kapcsolatban. Olyan módszereket ismertet, amelyeket a gyakorlatban még kevésbé alkalmaznak, ezért elsősorban az erdészeti számítástechnikai központok dolgozóinak ajánlható.

A maga nemében egyedülálló, értékes szakkönyvet adott ki a szlovák erdő- és vízgazdálkodási minisztérium kiadója, a pozsonyi *Priroda Könyvkiadó*, 126 oldal terjedelemben. A szerzők nemcsak jól foglalják rendszerbe az erdőgazdasági termelés koncentrációjának lehetőségeire vonatkozó legkorszerűbb és legújabb ismereteket a témakörrel kapcsolatos és az irodalomjegyzék tartalmazta 75 megjelent publikáció és kutatási jelentés alapján, de újat alkotnak azáltal is, hogy egyes problémaköröket továbbfejlesztve és rendszerezve ismertetnek, egységesítik és újítják a tárgykör terminológiáját, és figyelembe veszik a gyakorlat tényleges igényeit. Bár bizonyos vonatkozásokban a hazai erdészeti alapok eltérőek, a gyakorlat, az oktatás és a kutatás számára egyaránt hasznos mű magyar nyelvre fordítása indokolt.

Dr. Temesi Géza

A fakitermelés és a faanyagmozgatás gépei és berendezései a KGST tagországaiban, Jugoszláviában és Finnországban. (Mechanizaché prostriedky a zariadenia pre tazbu, manipuláciu a dopravu dreva v krajinách RVHP, Juhoszlávia a Finsku.)

E címmel gyűjteményes gépismertető jelent meg 1984-ben Szlovákiában a Priroda Könyvkiadó gondozásában. A *Haláth, J.* és szerzői kollektívája által összeállított mű összesen 283 gép és berendezés rajz- ill. fotóillusztrációval kísért műszaki ismertetését tartalmazza. A 389 oldal terjedelmű szakkönyv fő fejezetei a következők: motorfűrészek; döntőgépek, gallyazógépek, harveszterek, processzorok; traktorok; kötélpályák; mobil aprítógépek; tehergépkocsik; telepi manipulációs gépsorok; kérgezőgépek; hasítógépek; rakodógépek; telepi rakodóaruk.

Az egyébként igen értékes kiadvány hiányossága, hogy magyar gyártmányú gépeket szinte egyáltalán nem ismertet. Számos, csak a jövőben gyártásra tervezett, a gyakorlatban még egyáltalán nem alkalmazott gép (pl. *LKT-60*, *LKT-90* és más típusok) mellett a szerzők megfigyeltek a *KR-2*, a *KR-3* és a *KR-4* kérgezőgépről, az *EA-01*, az *EA-03* és a *FAG-01* aprítógépről, a *Varuta 62 R* forwarderről, hasítógépeinkről, a *KCR* hidraulikus darucsaldó típusairól és más eszközökről. Nem említik az *MTZ* univerzális traktort, mint alapgépet, és nem foglalkoznak az univerzális traktor bázisán kialakított rövidfás kihordó szerelvényekkel sem (jelenlegi hazai típusok az *RP-4*, az *RP-6*, az *SR-8* és az *RP-12*). Mindentől eltekintve a négy nyelvű tartalomjegyzékkel ill. típusmegnevezésekkel ellátott könyv hasznos segédanyagul szolgálhat minden gépesítéssel foglalkozó szakember számára.

Dr. Temesi Géza

Ismerje meg az erdő jótékony hatásait az emberi testre és a lélekre olvasható a címlap alján. A könyv szerzője dr. Georges Plaisance járt nálunk az Erdészeti Tudományos Intézetben, és a könyv megírásához felhasználta Magyar erdők című könyvemet is. 76 éves, ökológiai tudományok doktora, adott témakörben több mint 30 éve folytat kutatásokat.

Ez a nagyon szép kiadásban megjelent könyv ismereteim szerint az első nagy összefoglaló munka az adott témában, a szerző ezért meg is jegyzi, hogy provizórikus összefoglalásról van szó. Biztos benne, hogy ezt az összefoglalót az új kutatási eredmények alapján továbbiak követik majd. A könyv 512 oldal szöveget, sok fényképet, könnyen áttekinthető ábrát és egyszerű, csak a lényeges adatokat tartalmazó táblázatot tartalmaz.

Részletesen ismerteti a könyv az erdő hatását a szélre, a sugárzásra, a hőmérsékletre, valamint a levegő nedvességére, összetételére, továbbá elektromos és ion állapotára. Tárgyalja az erdő szerepét a levegő fizikai, kémiai és biológiai tisztításában. Felsorakoztatja mindazt a bizonyító anyagot, ami az erdő hatalmas higiéniai értékét mutatja. Kifejti az erdő fiziológiai és pszichikai hatásait. Foglalkozik az erdei fitoterápiával. Bemutatja Franciaország szilvoterápiái földrajzát.

Mindezek után a szerző összefoglalja a legfőbb megállapításokat és összeállítja az erdei kúrák elveit. Hiba volna feltételezni, hogy minden erdő, minden időszakban alkalmas ilyen célra. Részletesen felsorolja a kizáró okokat. Ezt követően kifejti, hogyan lehet berendezni egy meglévő erdőt „egészségügyi erdő”-nek, majd részletesen leírja, hogy miként lehet létrehozni szilvoterápiái erdőparkokat.

A könyv tudományos ismeretek mellett sok gyakorlati tanáccsal is szolgál. Felkészíti a kirándulókat, akik az erdőben egészségük helyreállítását, gyógyulásukat keresik.

Keresztesi Béla

AZ ERDŐ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA. Elnök: dr. Solymos Rezső, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) doktora, Budapest; főmunkatárs: Jérôme René, Budapest. Tagok: dr. Balázs István, Budapest; Bánszegi József, Kemencepatak; dr. Bondor Antal, Budapest; dr. Berdár Béla, Visegrád; Botos Géza, Debrecen; Cebe Zoltán, Szombathely; dr. Csötönyi József, Budapest; Deák István, Tamási; dr. Erdős László, Budapest; dr. Firtás Oszkár, Sopron; Gáspár-Hantos Géza, Budapest; Haják Gyula, Budapest; dr. Herpay Imre, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Sopron; dr. Járó Zoltán, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Budapest; dr. Kecskés Sándor, a műszaki tudományok doktora, Budapest; Keszthelyi István, Budapest; Király Pál, Budapest; dr. Királyi Ernő, a közgazdasági tudományok kandidátusa, Budapest; dr. Kiss Rezső, Budapest; Lakatos Zoltán, Kaposvár; Lőcsey Iván, Budapest; Murányi János, Gödöllő; Rodek Márton, Nagykanizsa; dr. Rác Antal, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Budapest; Soós Károly, Kecskemét; Stádel Károly, Győr; dr. Szentkúti Ferenc, Sopron; dr. Szepesti László, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) doktora, Budapest; dr. Szikra Dezső, Visegrád; Tóth István, Vác; dr. Tóth Sándor, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Budapest; Varga Béla, Eger; Vida László, Szeged.

